

FJÄRDE LÅNGGATAN 9

• INVENTERING & DOKUMENTATION

2004-01-20

© Antiquum KB 2004

Omslagsbild: Planritningar (GSA)

Samtliga fotografier är tagna av Victoria Ask (om inget annat anges i bildtexten), 2004.

Grafisk form: Pernilla Giorgi

Antiquum – Bebyggelseantikvarisk konsult

Drottninggatan 25

411 14 Göteborg

www.antiquum.se

Tryckt i Göteborg 2004

Innehållsförteckning

Inledning - Fjärde Långgatan 9.....	3
Förord	3
 Området kring Långatorna - Bakgrund.....	5
 Exteriör byggnadsbeskrivning.....	9
Nuvarande utförande	9
Ursprungligt utförande och senare förändringar	11
Skador - Exteriört	14
 Förändringar - Interiört.....	17
 Interiör inventering.....	27
Trapphus	27
Bottenvåningen	37
Våning 1 tr	46
Våning 2 tr	62
Vind	79
 Antikvarisk bedömning.....	81
 Sammanfattning.....	85
Sammanfattning - Planritningar med lägenhetsnummer	89
Sammanfattning - Bilder	90
 Källförteckning.....	97

Inledning – Fjärde Långgatan 9

Gatuadress: Fjärde Långgatan 9
Fastighetsbeteckning: Masthugget 4:7
Äldre beteckning: Nr 4 Kv Barken 7 i 11 roten
Kvartersnamn: Kv. Barken
Arkitekt: August Krüger
Byggår: 1877
Ägare: Gbg Kommun /Fastighetskontoret

Förord

Föreliggande rapport är en bebyggelsehistorisk inventering och behandlar fastigheten på Fjärde Långgatan 9, Masthugget 4:7, i Göteborg. Fastigheten byggdes 1877 som lager och magasin, men förändrades 1885 då huset byggdes på med en våning och lokalerna ändrades till bostäder. Under många år har stora delar av fastigheten dominerats av en metallverkstad som idag är utflyttad. Idag inrymmer huset bostäder, men det finns också flera lokaler som står tomma.

Hela fastigheten är inventerad och rapporten är uppdelad i historik, exteriör, interiör samt antikvarisk bedömning. Inventeringen är uppdelad varje lägenhet/lokal för sig och rum för rum. I inventeringen används förkortningen DB som står för dörrblad och t ex DB 001:002 avser dörren som sitter mellan rum 001 och 002.

Byggnaden bedöms som en särskilt intressant byggnad med högt kulturhistoriskt och miljöskapande värde. Huset som finns med i kommunens bevarandeprogram är mycket välbevarat med till stora delar en planlösning från slutet av 1800-talet och framför allt ett intakt huvudtrapphus med dekorationsmåleri och spegeldörrar från 1800-talet.

Göteborg 2004 – 01 – 20

Victoria Ask
Bebyggelseantikvarie

Området kring Långgatorna – bakgrund

Det som idag utgörs av stadsdelen Masthugget ingick redan från 1600-talet i stadens ursprungliga ägor. Namnet Masthugget härstammar från de s k Masthamnarna som tidigare låg längs med älvstranden. Här tillverkades master och det bedrevs handel med trävaror. I området innanför hamnen låg under 1600- och 1700-talen landerier med trädgårdar och enklare trähus. Bebyggelsen i Masthugget och kring Långgatorna betraktades som en av stadens förorter och gick under namnet ”lanet”.

De två huvudstråk som gick genom området var framför allt Smala vägen, Breda vägen samt Stigbergsliden. Smala vägen motsvarar ungefär nuvarande Första Långgatan. Breda vägen gick från Järntorget mot Masthuggsberget och vidare upp längs berget till Stigberget.

Diskussioner om att reglera området påbörjades redan 1823, men först 1861 togs beslut om en ny stadsplan för området, vilken var klar 1866. Syftet var att lägga ut ett rutnätssystem av raka gator i området kring nuvarande Långgatorna. Fem Långgator och lika många tvärgator skulle ligga mellan Järntorget och Stigbergsliden. Fyra Långgator blev det, den femte fick istället heta Plantagegatan, men av Tvärgatorna blev det inget av.

Den stora utbyggnaden av området enligt den nya stadsplanen påbörjade på 1860-talet, men blev inte helt fullbordad förrän så sent som på 1930-talet. Att det tog så lång tid innan området var färdigbyggt gör att arkitekturen är mycket varierande i området. Den första periodens byggnader som uppfördes var i tre våningar, men senare ökade byggnadsvolymen och husen uppfördes istället i 4 – 6 våningar. Utöver bostadsbebyggelse fanns tydliga inslag av allmänna byggnader (t ex skola, polishus, brandstation och auktionsverk), verksamheter och verkstäder.

Kvarteret Barken

Kvarteret omges av Tredje Långgatan, Värmlandsgatan, Fjärde Långgatan samt Nordhemsgatan. I området låg tidigare enklare trähus, men på 1870-talet började området bebyggas med stenhus. Kvarterets första byggnader var ett skolhus som uppfördes i det sydöstra hörnet 1871 och Fjärde Långgatan 9 1877. I kvarteret uppfördes även en polisstation och verkstadsbyggnader. Merparten av husen i kvarteret uppfördes mellan åren 1880 – 1905. Det sista huset som byggts uppfördes 1993 på den f d skolgården, tomt 4: 11.

Fjärde Långgatan 9

Byggherre för fastigheten på Fjärde Långgatan 9 var Grosshandlare Claes Johansson. Han var grundare till den framgångsrika textilindustrin, Claes Johanssons & Co:s Wäfveri AB, som startade i Fässberg.

Johansson inköpte 1875 Annelunds väveribyggnad från 1872 som låg i hörnet av Nordhemsgatan och Fjärde Långgatan (Masthugget 1:3). Verksamheten kompletterades år 1877 med en magasinsbyggnad i två våningar på Fjärde Långgatan 9. Byggnaden

År 1890 flyttar väveriföretaget Claes Johansson & co till Södra Hamngatan 17. Företaget slår sig 1895 ihop med bröderna Arvid och Conrad Mark.

— 1425 —

Claes Johansson & Co^s

Väfveri-Aktiebolag

— Göteborg —

Innehafvare af:

Kroksläts spinneri, Väfveri, Färgeri,
Blekeri Tryckeri och Appreturverk

**Kontor och Lager vid Kroksläts Fabriker,
Fässbergs socken.**

Hållplats å Mündalsspärvägen vid bolagets kontor & fabriker.

Postadress:
GÖTEBORG.

Rikstелефoner:
213, 2442 & 2848
till bolagets växelstation.

Lager af egna fabrikat såsom:

Klädningsstyger, halfylle och bomulls.
Flaneller, hel- och halfylle.
Rockfoder, Bolstervar.
Skjorttyger, Moleskinn m. m.

samt

**oblekta, blekta, färgade och
tryckta väfnader af alla slag.**

6

Fjärde Långgatan står för första gången med i gaturegistret i Göteborgs adresskalendrar 1905 och vad detta beror på är oklart. Gatunamnet har ju funnits i flera år och byggnaden på nr 9 också. Det kan vara så att enklare byggnader inte var så prioriterade att registreras till en början. Detta år finns också uppgifter om de boende i huset som då var änkefru Berta Almgren, gördelmakare S.A. Danielsson, sadelmakare C.J. Ekman och smedmästare J.A. Johansson. Berta Almgren flyttar ut nästkommande år och modellsnickare J.P. Andersson flyttar in istället. År 1909 flyttar expeditionsbiträdet Hilma Andersson in hos modellsnickare Andersson och smedmästare Johansson flyttar ut och i hans lägenhet flyttar handlande Harry Sterner in. Och det är dessa yrkeskategorier som förekommer i huset; kontorister, hantverkare och liknande. År 1915 ser vi första gången en affär omnämnas i byggnaden, sadelmakare C.J. Ekman. Ekman hade bott i huset tidigare, men inte haft affär i fastigheten.

På 1920-talet flyttade Claes Johansson sin verksamhet till Krokslätt i Fässbergs socken och kanske var det därför han 1927 sålde fastigheten på Fjärde Långgatan till skorstensfejarmästare Louis Söderkund. Endast fyra år senare försäljs fastigheten igen och företagaren Buchman tar över och förlägger sin rörfirma Centrum i fastigheten. År 1939 flyttar Danielssons metallfabrik in i gårdshuset och företaget kom att finnas kvar i huset i närmare 60 år!

Ägarbilden förändras 1955 då Danielssons delvis övertar fastigheten. Leif Arvid Danielsson, vars farfar startade metallfabriken, förvärvade en tredjedel och Gunnel Åberg en tredjedel, men vem som ägde den sista tredjedelen är oklart. Leif Danielssons son, Owe (som tagit över verksamheten), köpte hela fastigheten 1982. År 1998 skänker han dock i gåva 1/9 var till Ian James, Renée Salén samt Gunnar Åberg. Men Owe Danielsson står som huvudägare tills i april år 2002 då Göteborgs kommun går in och förköper hela fastigheten.

Del av gårdsfasaden, där vi t v ser att fönsterpartiet blivit flyttat. T h i bild syns de äldre fönsterpartierna som finns i trapphuset. 2004.

Exteriör byggnadsbeskrivning

Nuvarande utförande

Huset på Fjärde Långgatan 9 är utformat som ett C, i två våningar med inredd vind, av mansardtyp. Byggnaden vilar på en gråvitputsad, låg sockel. Det finns ingen källare i huset, utan byggnaden vilar på en rustbädd med grundmurar av gråsten. Fasaden är enkel, i grå spritputs med slätputsade fönsteromfattningar och vindsvåningens takfall är klätt i grön plåt. De enda dekorationer som finns på fasaden är mönstermurade fönsteröverstycken, stickvalv, samt profilerade gesimser.

Fönsterpartierna utgörs av tre-lufts-fönster i sk T-postmodell. Nästan alla fönster i huset är utbytta, troligen på 1970-talet. Äldre fönster sitter bl a kvar i huvudtrapshuset. Takvåningen har liknande fönsterpartier med omgivande fönsteröverstycke (dekor) i samma gröna plåt. Själva taket är sedan klätt med en rödmålad plåt i ruttäckning.

Gavelfasaden utgörs av en slät brandmur i rött tegel. Fasaden avbryts endast av en gesims med tandsnittsfris. Gårdsfasaden är i rött tegel, förutom de delar som finns kvar av den äldre gårdsbyggnaden som också är i grå spritputs. Den nybyggda delen av gårdshuset från 1993 har ett modernt skivmaterial.

Danielssons metallfabrik har ända sedan 1939 haft verkstadslokaler i huset, men flyttade ut för drygt ett år sedan. Dessa lokaler står idag tomma och endast garageinfarter och portar vittnar om verksamheten. Flera av dessa öppningar samt de f d butiksfönstren mot gatan är idag igenbommade p.g.a inbrottsförsök.

Gatufasad samt del av gavelfasad. 2004.

Del av gårdsfasad. 2004.

Ytterdörr samt entrédörr till trapphus. 2004.

I portgången utgörs marken av betong och nivån sluttar en aning in mot gården. Väggarna har under senare år kläts med ett modernt ytskikt i form av skivor. Kanske kan det finnas något äldre måleri bevarat under dessa. Taket är putsat och vitmålat.

Ytterdörr mot Fjärde Långgatan är en pardörr med sex fyllningar i klarglas upptill och en fyllning med stående bräder nedtill. Utsidans nedre del är täckt med en sparkplåt och dörren har nytt lås. Dörrbladet är brunmålat och hänger på rejäla bandgångjärn som går över nästan hela dörrbladet.

Entrédörr till trapphus utgörs av en pardörr med två glasade partier upptill och träfyllning nedtill, utsidan är täckt med en sparkplåt. Draghandtag, kraftiga men enkla dörrfoder och dörrnisch i trä. Dörrens insida är ådringsmålad och utsidan brunmålad. I valvöppningen mot gården finns bevarat rejäla gångjärn från en f d entréport.

I marknivå finns det sammanlagt fyra stycken "granitpollare" som förr fungerade som skydd så att hästvagnarna inte skulle slå emot den putsade väggytan. Brytarna i portgången är, liksom i hela huset, äldre. I det här fallet, en svart brytare med tryckknapp. I taket hänger en enkel klotlampa.

Gårdens markbeläggning är asfalt och här finns en del bråte, soptunor samt bänkar och bord. Gården är i o m tillbyggnaden väldigt liten. Utmed muren mot grannfastigheten finns en träställning med plåttak för förvaring av gasflaskor. Väggen ovan denna utgörs av en rödmålad locklistpanel (plank). Även på väggen mot gatan finns en plåtöverbyggnad, som ett litet skärmtak,

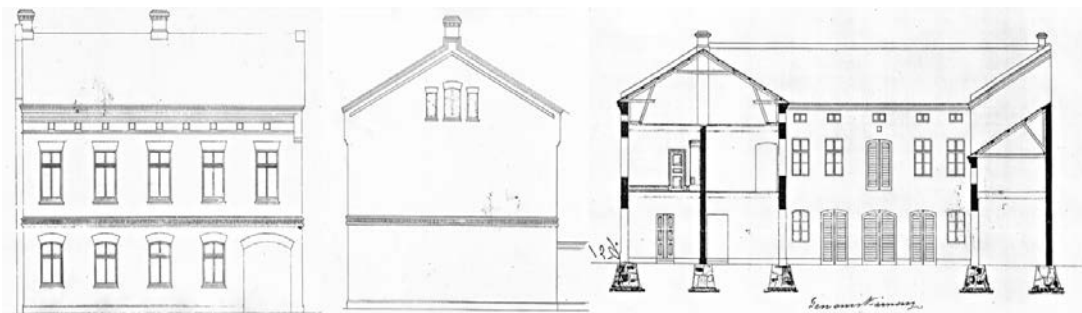

Träställning med plåttak för förvaring av gasflaskor. 2004

troligen för att skydda det material verkstaden förvarade på konsolerna som sitter på samma fasad.

Nyrenässansen var det rådande stilidealet under 1870-talet, men detta hus är av enkel karaktär och har inte så mycket influenser och modeintryck från denna tid. Byggnadens symmetri och proportioner visar dock till viss del spår av denna stilart.

Ursprungligt utförande och senare förändringar

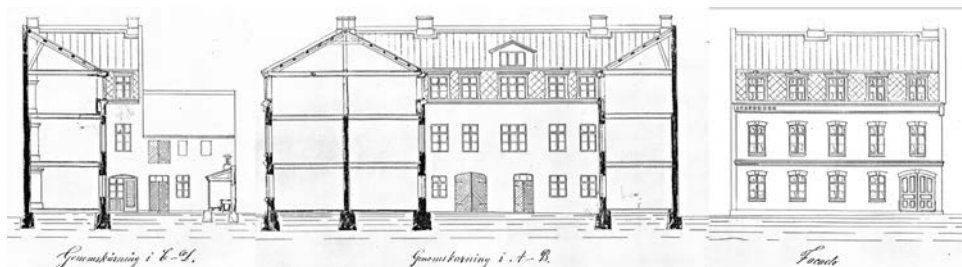

Originalritningar från 1877. (GSA)

När huset byggdes 1877 bestod det av bara två våningar med en vind. Gatufasaden har i bottenvåningen fyra stycken bågformade fyrluftsfönster, sk korspost. Ovan fönstren fanns utformade stickvalv i tegel, för så väl konstruktionen som estetikens skull. I andra våningen fanns det fem stycken korspostfönster, raka i överkant. Portgången har legat i samma läge hela tiden. Längs med takfoten satt flera små kvadratiske fönster till vinden. Huset hade höga skorstenar och de finns även kvar idag. Så väl takfot som gesims var profilerade.

Gavelfasaden har endast tre fönsterpartier i byggnadens övre våning, dessa finns inte kvar idag. Den profilerade gesimsen med en tandsnittsprofil är densamma som på gatufasaden.

Det finns endast delar av gårdsfasaden som är synlig på dessa originalritningarna. Här återkommer samma små fönster längs med takfoten. Fönstren i bottenvåningen är tvåluftsfönster med spröjs som delar in varje luft i tre rutor och de på första våningen är fyrluftsfönster, sk korspost, med de nedre fyllningarna spröjsade i två delar. På bottenvåningen förekommer tre stycken likadana dörrar, placerade mitt på fasaden. Den mittersta är lite större i storlek och gick till vagnsboden, de mindre till magasinutrymmen. I andra våningen syns på sektionen en rund kakelugn samt en spegeldörr med tre fyllningar, modell 13. Vi ser också en pardörr i bottenvåningen, men detta dörrblad finns idag inte kvar. Mitt på fasaden finns det på andra våningen en dubbeldörr som troligen användes för att enkelt vinscha upp varor till magasinen på andra våningen. Dörrarna är välvda i överkant och bräddörrar med liggande bräder.

Förändringsritningar från 1885. Genomskärningar och gatufasad. (GSA)

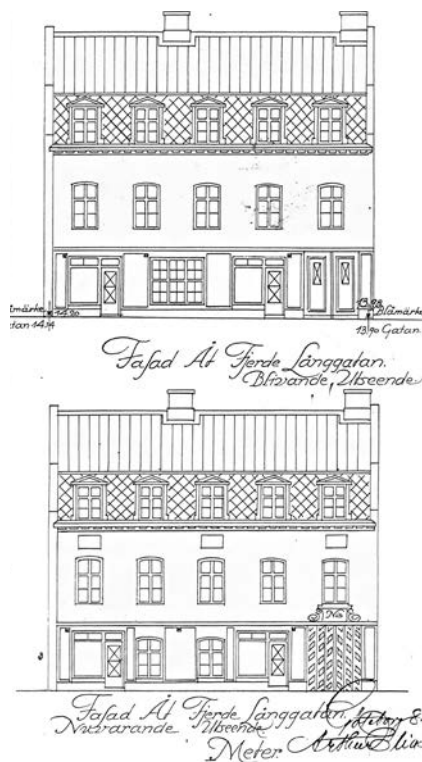
Förändringsritning 1885

År 1885 byggs huset på med en våning, taket höjs och våningen utformas som en mansardvåning. De små takfönstren försvinner och våningen förses istället med fem stycken tvåluftsfönster med spröjs och dekorerat överstycke.

Fönsterpartierna i första våningen förses med spröjsar (kanske kan de varit så från början, trots att de inte utritats på originalritningen) och första våningens fönster förses med spröjs och utformas bågformade i överkant i form av stickvalv. Nu går det också att se entrédörren, som är en pardörr med fem fyllningar i varje blad och bågformat upptill.

Gårdsfasaden förändras ganska mycket, dörroppningen på andra våningen försvinner i o m att lokalen byggs om till bostad, här sätts istället ett sexluftsfönster med spröjs. Den högra dörren i bottenvåningen ersätts också med ett fönsterparti.

Den andra fasaden som vetter mot Tredje Långgatan fanns inte med på originalritningarna. Här ser vi den ursprungliga entrén till lokalen samt intilliggande entréer och avträden. Gårdsbyggnaden är fortfarande i bara två våningar och har således inte byggts på.

Förändringsritning från 1929. Blivande och nuvarande utseende. (GSA)

Förändringsritning 1929

Det finns inga ritningar mellan 1885 och 1929 så utseende från 1929 har troligen ändrats någon gång även innan dess. Här visas så väl nuvarande utseende (1929) samt blivande utseende. Fasaden är relativt lik den från 1885, förutom att en hel del förändringar har skett i bottenvåningen. Entréporten har bytts ut till en pardörr med snedställda bräder. Två av fönsterpartierna på bottenvåningen finns kvar, medan

de andra har förändrats till butiksentréer för bageriet som då flyttade in i lokalen mot gatan. De två skyltfönstren är identiska och utgörs av ett stort fönster med intilliggande dörrparti samt överljusfönster.

På samma ritning finns blivande utseende och de förändringar som avsågs göras 1929. Förändringarna berör bottenvåningen och här rivs de två mittersta originalfönstren och ersätts med ett stort smårutat fönsterparti, sex stycken små enlufts-fönster med spröjs. Av detta finns det lite spår kvar av, men partiet är delvis igensatt.

Förändringsritning 1930

Detta år sker det mindre förändringar på gårdsfasaden, bl a så revs avträdet, och i det läge som dessa stod fanns istället ett dörrblad med tre fyllningar.

Förändringsritning 1931

År 1931 skedde en hel del förändringar in-vändigt i lägenheterna. Utvändigt skedde det en del förändringar med dörrbladen mot gården.

Förändringsritning 1940

Gårdsbyggnaden byggs till med en vinkel på gården, se även den invändiga redogörelsen. Det är metallverksamheten som utökats sina lokaler med en förkromningsverkstad, 011. Samtidigt med denna tillbyggnad sker vissa förändringar i gårdsfasadens bottenvåning.

Förändringsritning från 1940. Sektionsritning och fasad mot gården. (GSA)

Förändringsritning 1931. Sektionsritning och fasad mot gården.(GSA)

Vid rum 006 och 007 byggdes en tillbyggnad som en liten veranda med flera fönster ut mot gården. Vad denna utbyggnad användes till är oklart, men den stod åtminstone kvar 1986 och kanske till och med fram till 1993 då verkstaden byggdes ut ytterligare.

Storleken på utbyggnaden var 1,5 x 3,3 meter. Det finns i tegelfasaden också spår av den f d dörröppning där nuvarande fönster till rum 004 sitter. I hörnet mot gårdstrapphuset och gårdstillbyggnaden finns spår av ett stickvalv, som också visar på en f d dörröppning.

Gårdsfasaden som vetter mot Fjärde Långgatan är inte med på några ritningar, varför det är svårt att avgöra hur stora förändringar som skett på denna fasad. Troligen är denna dock relativt intakt sedan byggnadstiden. Det har inte funnits direkt anledning att förändra så mycket där eftersom den nästan inte inrymde några lokaler. Okulärt går det dock att se att vissa fönsterpartier, de i yttre kanten, blivit uppflyttade vid något tillfälle.

Skador exteriört

Huset är överlag dåligt underhållet och i eftersatt skick. Spritputsfasaden mot gatan är i ganska bra skick, mestadels nedsmutsat, medan gårdsfasaden är något sämre skick. Fastighetens intryck dras ned av bottenvåningens igensatta fönster- och dörröppningar, vilket ger en ruffig karaktär men om egentligen inte utgör några omfattande skador.

Det förekommer sättningssprickor, men inte i någon större omfattning vad kan bedömas efter en okulärbesiktning. Sprickorna är framför allt lokaliserade i fönsterpartiernas underkant och i takfoten. Tegelfasaden uppvisar även frostsprängningar och saltutfällningar, framför allt i gavelfasaden. Det finns även vittrade fogar och tegelstenar som lossnat eller sprängts sönder.

Portgången är i relativt bra skick, men det moderna skivmaterialet som väggarna klätts med är främmande för huset och sänker den annars så ursprungliga karaktären.

Takterass ovanpå den tillbyggda gårdsbyggnaden från 1993. T h syns den gamla gårdsbyggnaden. 2004.

Om- och tillbyggnader på gården. Ovan: I förgrunden den moderna gårdsbyggnaden från 1993. Nedan: Den lilla gården sedd från takterrassen. 2004.

Förändringar interiört

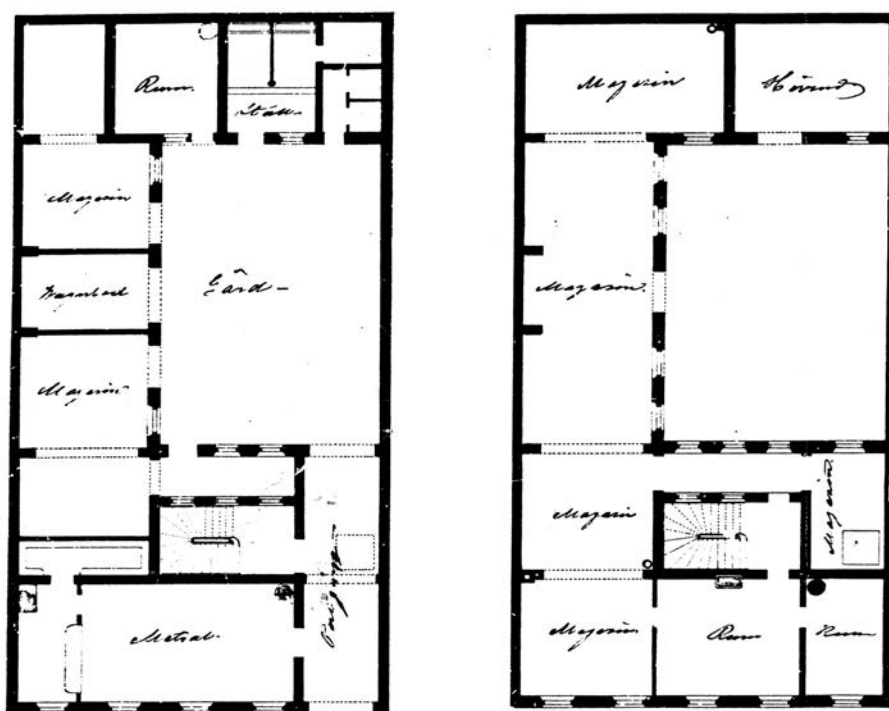
År 1877: Nybyggnad

Huset byggdes som ett lager- och magasinshus i två våningar. Gatuhuset användes huvudsakligen för magasin och lager och gårdshuset för vagnsbod, stall, hövind och avträden.

Lokalen ut mot Fjärde Långgatan fungerade som matsal och här fanns en kakelugn eller kamin. Planlösningen var inte densamma som idag. Väggen mellan rum 001 och 002 fanns inte, utan dessa rum var en enda stor enhet. Rum 003 och 004 fanns inte heller.

Hela trapphuset var vänt åt ett annat håll! Men denna lösning blev sannolik aldrig utförd. Det vore märkligt att man i sådant fall endast 8 år senare bygger om hela trapphuset. Mer troligt är att det ändrades under byggnationen, efter det att ritningarna var utfärdade. Och gårdstrapphuset fanns inte ens utritat på de första ritningarna.

Rum 010 var uppdelat i två delar och fungerade som stall och troligen även toalett. Intill stallet fanns det ett rum med kakelugn, nuvarande rum 009. Nuvarande rum

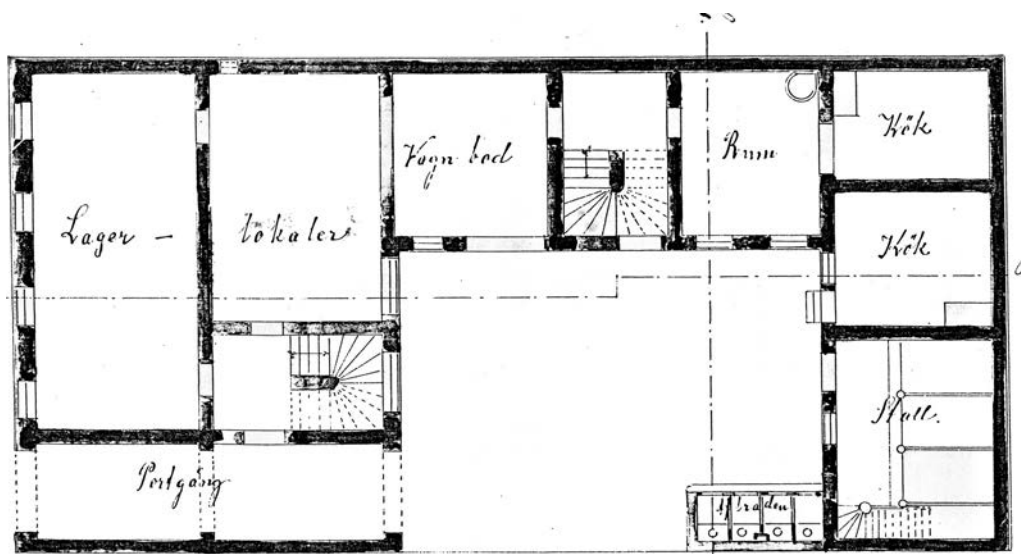
Ritningar 1877: Bottenvåningen och första våningen. (GSA)

004, kökstrapphus, 006 samt 007 var ursprungligen tre stora rum med magasin samt en vagnsbod.

Planlösningen mot gatan är relativt intakt, det har kommit upp en ny vägg mellan rum 107 och 108. Dessa rum var tillsammans tidigare magasin. Rum 106 och 105 var rum med kakelugnar. Rum 102, 103 och 104 var magasin. Övriga rum mot gården var stora magasinslokaler (totalt 3 stycken) samt en hövind och det fanns inget kökstrapphus.

År 1885: Förändring

År 1885 byggs huset på en mansardvåning och de flesta lokaler i huset byggdes om till bostäder. Det har skett en del förändringar med fastigheten sedan 1877, men det utseende fastigheten fick 1885 finns idag kvar till stora delar.

Ritning från 1885. Bottenvåning. (GSA)

Rum 006 och 007 var vid denna tid ett rum med kakelugn, rum 008 och 009 kök och rum 010 stall med tre spiltor. Avträdena som troligen låg i stalldelen tidigare blev nu blivit en utbyggnad på gården med fyra dass.

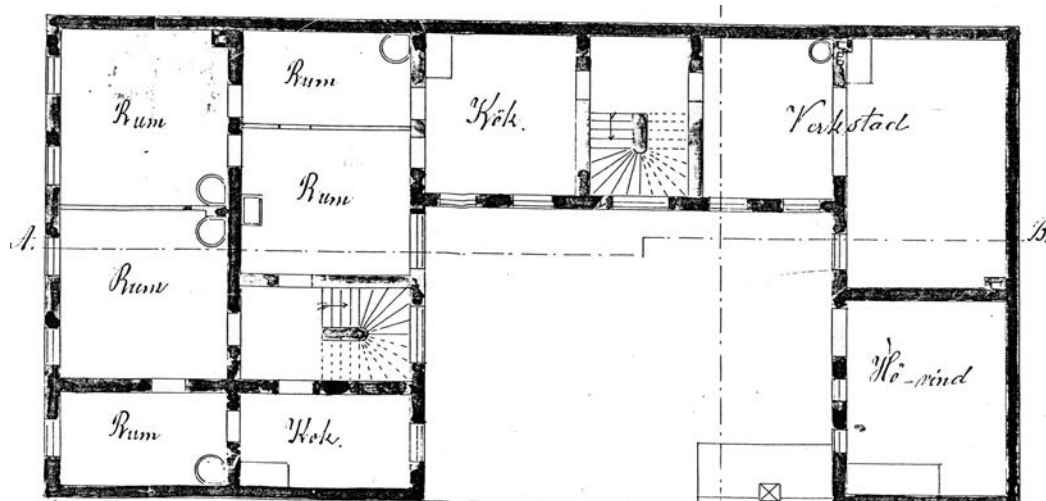
Från entréhallen, trapphus 1, fanns det en ingång till lagerlokalen som vette ut mot gatan. Rum 001 och halva 002 var en enda stor lokal och det fanns en vägg mitt i rum 002. Andra delen av rum 002 tillsammans med rum 003 och 004 var vagnsbod med stor inkörsport från gården.

Vid den här tidpunkten inreds de övre våningarna med bostäder och planlösningen är inte helt främmande dagens. Rum 101, 102 och 103 är ett stort kök som vetter mot gården. Rum 105 och 106 har samma planlösning som 1877 och även som idag. Rum 107 och 108 var 1885 ett stort rum med kakelugn. Även rum 112 (inkl. 113) samt 110

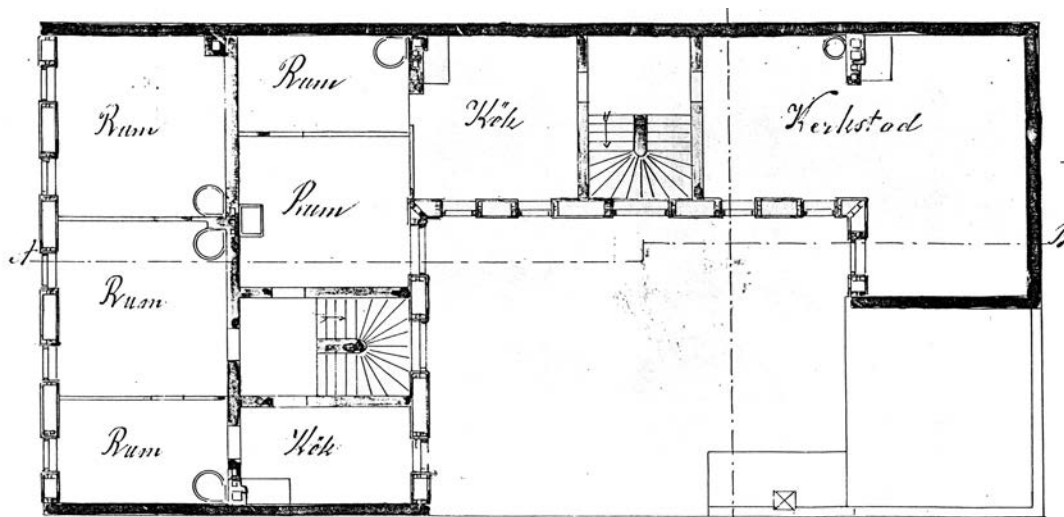
var stora rum med kakelugnar. Garderober 111 och hall 109 fanns inte, utan ingick i köket. Från så väl rum 113 som 110 fanns det en dörr till intilliggande rum 114 som då utgjorde kök.

Den andra sidan av huset har förändrats en del och här har tillkommit flera nya innerväggar. Tidigare utgjordes denna del av endast två utrymmen, en verkstad med kamin och en hövind.

Den andra våningen nybyggdes helt år 1885. Alla rum hade kakelugn och köken vedspisar. Vilplanet i trappan har förändrats och hall 201 och 208 har tillkommit i trapphuset. Rum 202, 203 och 204 var 1885 endast ett stort kök. Rum 205 hade samma

Ritning från 1885. Första våningen. (GSA)

Ritning från 1885. Andra våningen. (GSA)

planlösning som idag, men kakelugnen saknas. Rum 206 och 207 har kvar den ursprungliga planlösningen.

Rum 209 är intakt, medan nuvarande rum 210 – 213 tidigare utgjordes av ett rum med kakelugn. Det samma gäller rum 214 – 217, detta var också endast ett rum (kök) år 1885. Rum 218 – 223 (hela den lägenheten) var år 1885 verkstad och det fanns inga mellanväggar. I verkstaden fanns det en kakelugn/kamin.

År 1927: Inredning av bageri på bottenvåningen

Nästa förändring i fastigheten kommer inte förrän år 1927 och avser inredning av bageri i bottenvåningen. Ritningarna är signerade Arthur Eliasson.

Trapphallen minskar till ytan lite då man bygger en entré/hall till butikens ingång. Det fanns en butik i var enda av lokalen som vetter mot gatan, dvs butik i ena delen av rum 002 samt i rum 001. Mittendelen av rum 002 var bageri. Nu byggdes också ett personalrum, rum 004, som har fungerat som sådant ända fram tills för något år sedan. Däremot har inte toaletten 003 byggts ännu.

År 1929: Inredning av badrum och wc i alla våningar

Den ena butiken tas bort och rum 002 blir nästan som idag, ett stort utrymme som då fungerade som bageri med bakugn. Samma år sker även förändringar i husets andra våning. Väggen mellan rum 107 och 108 byggs och likaså hallen 101 och 109, passagen (idag garderob) 111 och i rum 112 byggs flera garderober. Kakelugnarna finns inte med på ritningen, men det kan bero på att man inte brydde sig om att rita ut dem. Eller så tyckte man att centralvärmen var fullt tillräcklig. Rum 114 byggs om till ett rum med kokvrå med inbyggt skafferi och förråd.

År 1930: Avloppsledning, Byggnadsföreningen Fjärde Långg. 9.

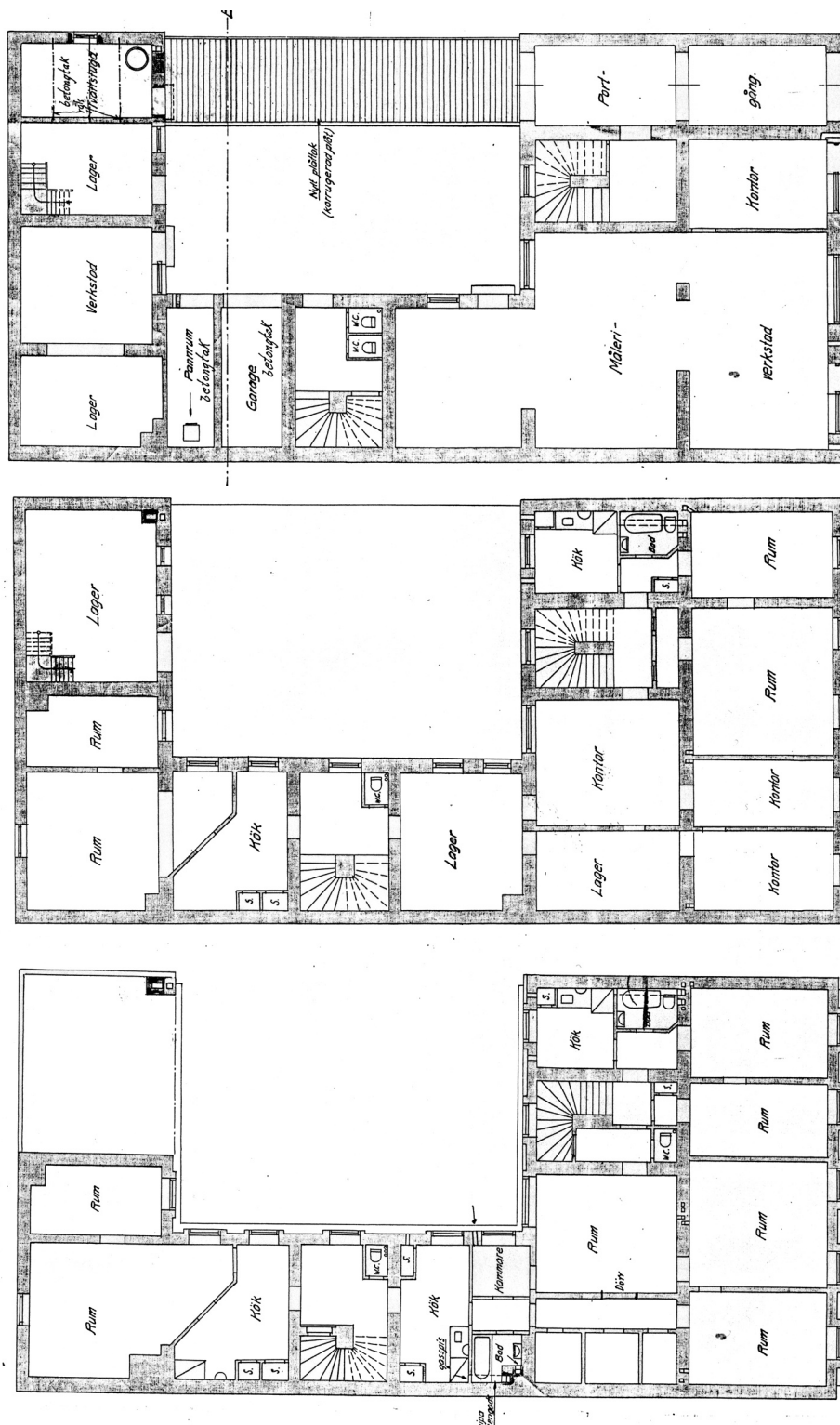
1930 utnyttjades bagerilokalen till måleriverkstad och 1931 byggdes ett plåttak över en del av gården samtidigt som en del av andra våningen togs i anspråk för kontor och lager.

1930 fick alla våningsplan WC i trapphusen, och gathusets lägenheter fick badrum. Gasspisar installerades i kök, och garage och pannrum iordningställdes till höger om gårdshusets trapphus. I samband med dessa ändringar måste kakelugnarna ha tagits bort, för på ritning från 1931 finns de inte med.

År 1930: Inredning av tvättstuga och badrum

Bageriet har flyttat och lokalen på bottenvåningen inredds till måleriverkstad och den f d butiken till kontor. Dörröppningen mellan f d butik och trapphus sätts igen. I köks-trapphusets entréhall byggs två stycken toaletter.

Rum 006 byggs om till garage och 007 till pannrum. De inre rummen, 008, 009 samt 010 var verkstadslokaler med ungefär samma planlösning som idag. Rum 010

Ritningar från 1931. Bottenvåningen, första våningen och andra våningen från 1931. (GSA)

dock uppdelat i två där det ena rummet användes som bryggghus.

Lokalen ut mot Fjärde Långgatan fungerade som matsal och här fanns en kakelugn eller kamin.

Förändringarna i rum 110, 112 och 114 finns inte med på denna ritning, men man har sannolikt inte ritat ut dessa förändringar i och med att ritningen avser andra. Rum 102, 103 och 104 får sin nuvarande planlösning med kök, bad, passage och inbyggt skåp.

De f d lagerlokalerna 115 – 121 byggs sannolikt om till bostad med 2½ rum och kök. Hela planlösningen blir annorlunda med bl a en sned vägg, se ritning.

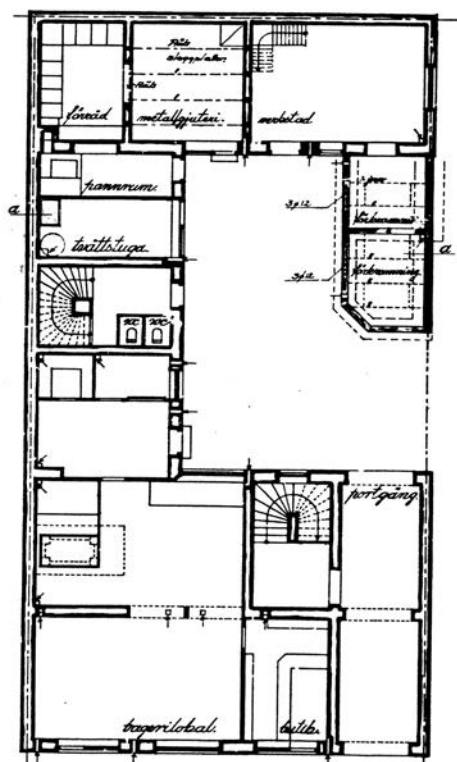
Rum 202, 203 och 204 får sin nuvarande planlösning med kök, bad och hall. Nu byggs även hallen med garderober i intilliggande lägenhet, rum 210 – 213. Samt hallen 201 och 208.

Verkstadslokalerna mot gården byggs om till en liten lägenhet på 2 rum och kök med samma sneda vägg som förekommer i andra våningen. En liknande planlösning finns idag.

År 1931: Inredning av tvättstuga och badrum samt plåttak å gård

I det f d stallet byggs tvättstuga och huset förses med badrum.

Bryggghuset i gårdsbyggnaden benämns nu som tvättstuga. Trappa i rum 010 till andra våningen finns nu utritad. Avträdena på gården är rivna i och med att lägenheterna samt trapphusen har fått badrum. Syns inga förändringar från 1930. Kök 217 har delats upp till 216 kammare, 215 hall, 214 badrum samt kök.

Ritning över bottenvåningen från 1939.
(GSA)

År 1933: Inredning av bageri i bottenvåningen

Ytterligare en gång inreds bageri i bottenvåningen. Den f d butikslokalen (rum 001) har nu fungerat som utställningslokal och rum 002 som verkstadslokal. Rum 001 blir nu således brödbutik och verkstadslokalen 002, bageri. Rum 003 byggs upp och blir förråd.

År 1936: Inredning av wc i bostadslägenhet

I huvudtrapphusets entréhall byggs en toalett. Av detta utrymme finns det idag inga spår. Oklart vad förändringen i andra plan avser.

År 1939: Nybyggnad av förkromningsverkstad, 1939-06-20

1939 byggdes inre gårdshuset om till metallgjuteri och en mindre tillbyggnad (011) på gården blev förkromningsverkstad som redan påföljande år utökades ytterligare. Det är detta år som Danielssons metallfabrik flyttar in i gårdsbyggnaden.

En metallverkstad flyttar in på bottenvåningens gårdslokaler, rum 008 – 010. Den första utbyggnaden på gården görs och rum 011 tillkommer. Det gamla garaget, 006, byggs om till tvättstuga och 009 blir metallgjuteri. Väggen som delat rum 010 rivs nu och det blir en stor verkstad. Rum 011 inreddes i två rum och användes för förkromning. Lokalerna ovan verkstaden på första våningen byggs om till kontor och lager. Den f d sneda väggen mellan rum 115 (som blev förrum) och 118 (som blev kontor) byggs nu rak och väggen mellan 118 och 120 byggs.

Förändringsritningar vid ombyggnaden 1940. T v bottenvåningen. Ovan t h första våningen samt nedan t h andra våningen. (GSA)

År 1940: Flyttning av pannrum och tvättstuga

Det f d tvättrummet, 006, blir nu ombyggt till förråd och tvättrummet flyttas istället över till pannrummet, rum 007. Det byggs ett nytt pannrum i rum 008 med panna, kolbox m.m. Väggen i rum 011 rivs och det blir som idag ett stort rum för förkromning.

Lokalen ovan verkstaden förändras igen. Väggen mellan 115 och 118 som byggts rak får ett nytt dörrparti med tillhörande fönster. Valvet tas upp i rum 118. I rum 120 byggs ett nytt kapprum, idag toalett 119. Kakelugnarna i nuvarande rum 117 samt 121 finns fortfarande kvar.

Köket på den andra våningen, rum 218 , byggs om och väggen får ytterligare ett nytt läge. De äldre skafferierna i rum 218 byggs om till garderober. Och det lilla köket byggs och den lilla nischen i köket blev ett skafferi. Egentligen ändras hela planlösningen här, endast rum 223 som är intakt. I kökstrapphusets trapphus byggs ett litet förråd mitt emot toaletten.

År 1944: Större fönster till verkstad m.m

1944 tog man upp större fönster till verkstaden och 1946 blev också en liten tillbyggnad till verkstaden klar.

Väggen mellan 010 och 011 tas upp och det blir en stor öppning istället för en dörr.

År 1946: Tillbyggnad

Vid verkstaden och tvättstugan, rum 006 och 007 byggs en utbyggnad med relativt stora glasade partier ut mot gården.

År 1979: Förändring från bageri till lagerlokal

Bageriet i bottenvåningen lades ned 1979 och lokalerna blev lager med en ny port i fasaden. Samma år övertog Danielssons Metall även bageriets lokaler i gathuset, varvid dessa omgjordes till lager. I och med detta förändrades fasaden bl.a. genom att en före detta butiksdörr med skyltfönster gjordes om till inkörsport till lagerlokalen.

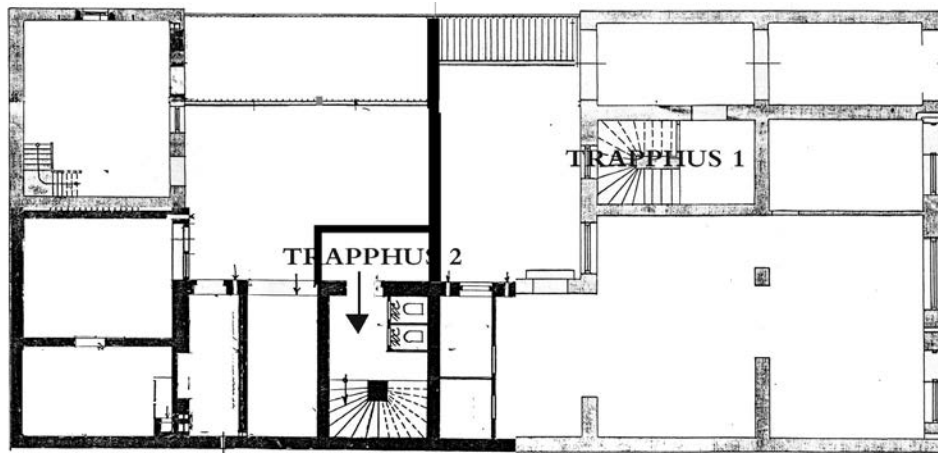
År 1993: Tillbyggnad/överbyggnad av delvis gård

År 1993 byggs gårdsbyggnaden till med rum 005.

Bevarad ljusknapp och ringklocka i huvudtrapphuset. 2004.

Interiör inventering

Plan över bottenvåning

Trapphus 1: Huvudtrapphus

• Entréhall

Golv: Cementgolv, gulmålat. Golvmassan kan vara ett s k Marmoritgolv. Göteborgs golvmassefabrik på Andra Långgatan 25 började tillverka denna golvmasse 1930 i olika färger. Antingen är golvet en äldre liknande produkt, eller så kanske golvet har kompletterats med denna massan på 1930-talet.

Golvlist: Profilerad golvlist. Mot gatan sitter en enklare list, men lika hög som den profilerade.

Dörrar: Entrédörr till trapphus – pardörr med två glasade partier upptill och träfyllning nedtill, utsidan täckt med en sparkplåt. Draghandtag, kraftiga men enkla dörrfoder och dörrnisch i trä. Dörrens insida är ådringsmålad och utsidan brunmålad.

DB till utrymme under trappa – spegeldörr med tre fyllninag, modell.12. Dörrbladet är mahognyådrat i rödbrunt.

Väggar: Väggarna i entréhallen är grönmålade i en svampteknik i två gröna nyanser, inte fältindelade som i trapphuset. Dekormåleriet är inte målat ända upp till tak. Detta är gjort senare.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: En del fukt- och putsskador på bägge sidor om entrédörren samt stora skador och hål i väggen ovanför entrédörren.

Nästan all färg på vägg som vetter mot gatan är borta och putsen ser modern ut. Väggen har troligen putsats om vid något tillfälle. Här fanns bl a under några år en entré in till den f d butikslokalen, rum 001.

Övrigt: Två äldre brytare i svart med tryckknappar. Ovanför dörren längs med väggen sitter en inbyggd låda med rör. Modern armatur som inte överensstämmer med trapphusets karaktär. På vägg mitt emot entrén sitter ett inbyggt elskåp med äldre träluckor, målade i grönt. Många kablar. I entréhallen har det också funnits en toalett.

• Trapplöp

Trappa: Kalkstenstrappa.

Vangel: Målad i grågrönt.

Handledare: Enkel handledare i trä, endast lackad/fernissad. Samma modell förekommer i kökstrapphuset.

Spindeln: Fältindelning, men enklare än väggdekorationerna.

Fönster: Äldre (kanske t o m ursprungligt) tvåluftsfönster med ogenomsiktligt glas, sannolikt ej ursprungligt glas, och spröjs. Raka fönsterhakar. Brunmålade. Profilerad fönsterbräda och grönmålade putsade fönsternisch.

Trapplöpet med välbevarat dekorationsmåleri. 2004.

Väggar: Trapphuset är väldigt välbevarat och unikt med ett dekorationsmåleri som troligen är från år 1885 och med ursprungliga dörrar.

Väggarna är indelade i fält och dekorationsmålade. Ovan vangeln ligger en linje i brunt, en marmorerad bröstning i grönt samt en linje i rött. Den övre delen av väggytan är indelad i fält med ramar i rött och fyllning i ljusgrönt med dekor i grönbliått och vitt.

Omgivande delar av fälten är marmorerade i en grön nyans. Dekorationsmåleriet är inte målat upp till tak.

Vilplan med lägenhetsdörrar. 2004.

Skador: Liknande skador som hela trapphuset, *se vilplan*.

Förekommer en hel del sprickor i taket. Stort slitage med framför allt färgspjälknningar.

• Vilplan, vån 1 tr

Golv: Cementgolv. Har troligen varit målat. *Se även under golv, entréhall.*

Golvlist: Mahognyådrad och profilerad golvlist (13 cm hög).

Dörrar: Lägenhetsdörrar – det sitter tre lägenhetsdörrar på varje vilplan.

DB 103: trapphus (t.v.) – dörren har tre fyllningar, modell 12 (se bilaga), och har ursprungligen fungerat som en köksentré. Det sitter en vit ringklocka på dörrfodret samt en träfärgad mitt på dörren.

Trapphus med dörrblad 101 samt 109 (t v). 2004.

Mahognyådrat dörrblad med tre fyllningar, 103. 2004.

DB 101: trapphus (fonden) – hel panelvägg med spegeldörr samt två fasta sidopartier, modell 14 (se bilaga). Trycke lika övriga dörrar, ett äldre brevinkast och ingen ringklocka.

DB 109: trapphus (t.h.) – dörren har tre fyllningar, modell 13 (se bilaga). Den övre fyllningen i klarglas med galler på insidan. En liten rund äldre ringklocka i svart och ett äldre brevinkast. Trycket är inte samtida med dörrbladet. Profilerade dörrfoder.

Alla dörrblad är mahognyådrade.

Väggar: Trapphuset är väldigt välbevarat och unikt med ett dekorationsmåleri som troligen är från år 1885 och ursprungliga dörrar. *Se vidare under entréhall.*

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Omfattande skador på framför allt måleriet. Färgen spjälkar sig över allt och det förekommer mycket mekaniska skador. Framför allt på väggen rakt fram samt i vänster hörn där det dessutom finns en hel del putsskador och bom. Även mycket färgskad-

or ovan dörrblad och fönsterparti. Omfattande sprickbildning och färgspjälkningar i taket. Här finns ingen väv.

Övrigt: Äldre brytare i hela trapphuet i olika stil. På detta vilplan sitter en vit rund med röd knapp och text "Ljus" i en svart hållare. Troligen senare än den på andra våningen. Rund liten klotlampa ovan dörrblad. Ej ursprunglig.

• Vilplan, vån 2 tr

Golv: Cementgolv. *Se även under golv, entréhall.*

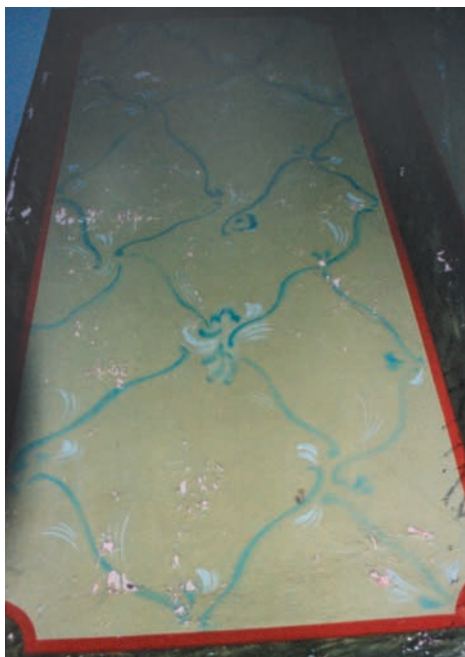
Golvlist: Mahognyådrad och profilerad golvlist.

Dörrar: Lägenhetsdörrar – på varje vilplan finns det tre stycken dörrblad.

DB 203: trapphus (t.v.) – dörren är en f d köksentré, men används inte idag. Spegeldörren har tre fyllningar, modell 14 (se bilaga), och profilerade dörrfoder (11 cm breda).

DB 201: trapphus (fonden) – Lite extra påkostat dörrblad med övre fyllningen i glas och spröjsar samt ett överljusfönster, modell 1 (se bilaga). Brevinkast samt namnskytt ovan denna. Profilerade dörrfoder.

Till vänster om dörrbladet sitter en äldre ringklocka.

Dekorationsmåleri i trapphuset. 2004.

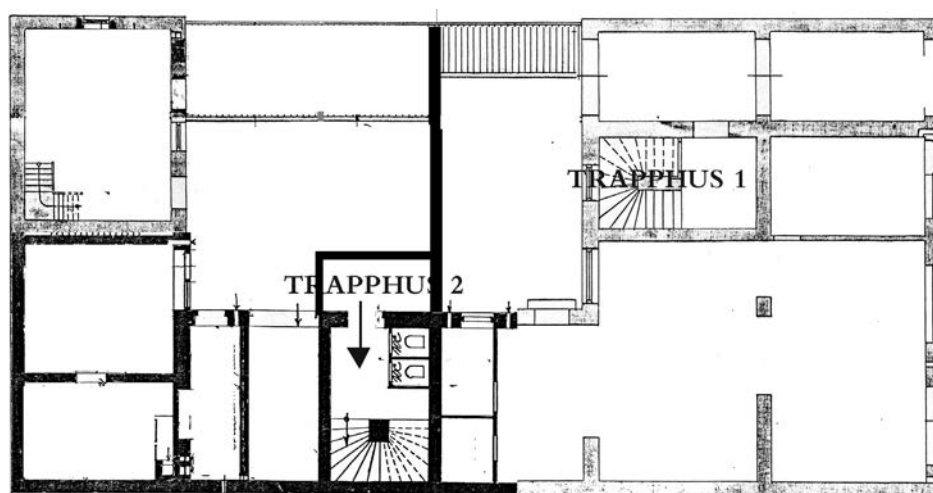
DB 208: trapphus (t.h.) – dörren är lika 201:trapphus, dvs modell 1 (se bilaga). På insidan av glasfyllningen sitter en skiva och glaset är målade. Överljus i klarglas med en skiva på insidan. Nytt lås och trycke med stort metallbleck. På dörrfodret sitter en modern ringklocka. Alla snickerier är mahognyådrade. Alla gångjärn är av samma typ. Alla dörrar har likadana trycken i gulmetall och trä.

Väggar: Trapphuset är väldigt välbevarat och unikt med ett dekorationsmåleri som troligen är från år 1885 och med ursprungliga dörrar. *Se vidare under entréhall.*

Tak: Taket är klätt med en glasfiberväv och vitmålat. Troligen åtgärdat ganska nyligen.

Skador: Dörrarna och färgen har krackelerat och det förekommer en hel del mekaniska skador. Omfattande skador på framför allt måleriet. Färgen spjälkar sig över allt och mycket mekaniska skador. Inga stora putsskador, men en del bom i väggarna. Sättningspricka ovan det övre fönstret, längs med karmen samt två stora och några mindre till höger om fönsterparti, bl a en horisontell mellan fönsterpartierna.

Övrigt: Äldre brytare i hela trapphuset i olika stil. På detta vilplan sitter en svart brytare i porslin (el. ev. bakelit) med texten "Ljus". Rund liten klotlampa ovan dörrblad, lika vilplan våning 1.

Plan över bottenvåningen.

Trapphus 2 – Kökstrapphus

• Entréhall

Golv: Cementgolv, gulmålat.

Golvlist: Enkel äldre golvlist i form av en avfasad bräda.

Dörrar: Yttre entrédörr – Ny entrédörr i trä. Modern med slät karm och utan foder.

Inre entrédörr: den äldre entrédörren i trä med klarglasruta i den övre fyllningen med spröjsar, modell 10 (se bilaga). Den nedre fyllningen utgörs av snedställda liggande

bräder på utsidan och stående enkla bräder på insidan. Utsidan är rödbrun och insidan ådringsmålad i en ekimitation. Äldre fint trycke i gulmetall och trä samt äldre dörrstängare. Profilerade dörrfoder.

Dörr till tvättstuga: två dörrblad till tvättstuga, varav endast det ena används. Den låste, högra dörren, utgörs av en spegeldörr med tre olika fyllningar med en övre fyllning i råglas, modell 6 (se bilaga). Dörrbladet är relativt smalt i dimensionen. Dörren bredvid är av samma modell.

Dörrblad till utrymme under trappa: spegeldörr med fyra likadana stående fyllningar, modell 2 (se bilaga). Dörrbladet är träådrat och trycket är lite modernare. Profilerade dörrfoder.

Alla dörrbladen är träådrade i en ljus ekådring. Utan någon ordentlig undersökning ser det ut som om snickerierna har varit i en mörkare ekådring tidigare, vilket tidsmässigt skulle stämma bättre.

Väggar: Trapphuset är enkelt målat med en bröstning i brunt och ovanliggande väggfält i vitt. Detta är troligen ingen ursprunglig färgsättning och det har sannolikt även funnits en linje mellan bröstning och väggfält.

Tak: Putsat och vitmålat.

Övrigt: Äldre brytare i svart med tryckknapp. Utrymmet under trappan är blockerat av en bokhylla. I utrymmet finns det mycket bråte och det luktar starkt av olja.

Tvättstuga: Utrymmet till vänster i trapphallen har byggts om till tvättstuga, här var det tidigare två toaletter. Tvättstugan är relativt nyligen renoverad och här finns en vask, en tvättmaskin och en torktumlare. Glasfiberväv på väggarna och klinkers på golvet. Dörrbladet till tvättstugan är en äldre spegeldörr med tre fyllningar, av samma storlek, med släta äldre dörrfoder och ådringsmålad i ek.

• Trapplöp

Trappa: Kalkstenstrappa.

Vangel: Målad.

Handledare: Enkel handledare i trä, endast lackad/fernissad. Samma modell som förekommer i huvudtrapphuset. De är brutna i hörnen, dvs de svänger inte med runt i trapplöpet.

Väggar: Trapphuset är enkelt målat med en bröstning i brunt och ovanliggande väggfält i vitt. Detta är troligen ingen ursprunglig färgsättning. Även spindeln har en bröstningsindelning. Från första vilplanen till det andra finns det en röd linje målad mellan bröstning och väggfält, men denna är troligen imålad senare.

Övrigt: Längs med fondväggen i trapplöpet finns en mängd utanpåliggande rör och ventilationskanaler.

• Vilplan, vån 1 tr

Golv: Cementgolv, gulmålat.

Golvlist: Ådrad profilerad golvlist.

Fönster: Fönstren i trapphuset är samma modell (T-post) som i stora delar i huset, men något mer högsmala i modellen. Partiet är laserat i grönt och troligen från 1970-talet. Profilerade fönsterfoder och fönsterbänk.

Dörrar: Lägenhetsdörrar – det sitter lägenhetsdörrar till vänster och till höger och de båda spegeldörrarna är i samma utförande, modell 12 (se bilaga). Dörrbladen har enkla små brevinkast, profilerade dörrfoder och små runda ringklockor.

Alla dörrbladen är träådrade i en ljus ekådring. Fyllningarna samt de omgivande rammarna på dörrbladen har en annan ådringsteknik. De är väldigt bearbetade och fint målade.

Väggar: Samma bröstningsmåleri som i hela trapphuset.

Skåp: På varje vilplan finns det två skåp på vardera sidan om fönsterpartiet. På första våningen utgörs det vänstra av ett förråd som inte är i fullhöjd. Skåpet med hyllor är platsbyggt i trä och målat i brunt. Dörrbladet är litet med tre fyllningar i samma storlek. Det högra skåpet är i fullhöjd och inrymmer wc. Skåpet är klätt i pärlspont och målat i vitt och brunt. Dörrbladet är detsamma som på det vänstra skåpet, med undantag för den övre fyllningen som är i råglas. Under den bruna kulören finns spår av en ljusare umbra (beige).

Tak: Putsat och vitmålat.

Övrigt: Äldre brytare i svart med tryckknapp i vitt med text "Ljus".

• Vilplan, vån 2 tr

Golv: Cementgolv, lite "marmorerat" i blått. *Se även under golv, entréhall trapphus 1.*

Golvlist: Ådrad profilerad golvlist.

Fönster: Fönstren i trapphuset är samma modell (T-post) som i stora delar i huset, men något mer högsnala i modellen. Partiet är laserat i grönt och troligen från 1970-talet. Profilerade fönsterfoder och fönsterbänk.

Dörrar: Lägenhetsdörrar – det sitter äldre lägenhetsdörrar till vänster och till höger och de båda spegeldörrarna är i samma utförande, modell 12 (se bilaga).

Spegeldörren till vänster har tre fyllningar i olika storlek och senare dörrfoder, lite bulliga (troligen från 1940-talet). Senare trycke, brevinkast och ringklocka.

Det högra dörrbladet är lika ovanstående, men det sitter en stor plywood skiva som täcker dörrrens fyllningar. Ådrade och profilerade dörrfoder. Trycke lika den vänstra dörren.

Det finns ytterligare ett dörrblad, till vinden. Detta är av samma karaktär som ovanstående. På dörren sitter ett stort hänglås. Profilerade dörrfoder.

Alla dörrbladen är träådrade i en ljus ekådring. Fyllningarna samt de omgivande ram-arna på dörrbladen har en annan ådringsteknik, så de är väldigt bearbetade och fint målade.

Väggar: Samma bröstningsmåleri i hela trapphuset, *se entréhall.*

Skåp: På varje vilplan finns det två skåp på vardera sidan om fönsterpartiet, båda skåpen är byggda i fullhöjd. Det vänstra inrymmer ett förråd med hyllor samt även ett överskåp. Skåpet är brunmålat och dörrbladet mindre med tre fyllningar i samma storlek. Det högre skåpet är i pärlspont och inrymmer wc. Dörrbladet är detsamma som på det vänstra skåpet, med undantag för den övre fyllningen som är

Ådringsmålad lägenhetsdörr i köktrappan. 2004.

i råglas. Under den bruna kulören finns spår av en ljusare umbra (beige). Avloppsrören i toaletten är kraftigt rostade.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Spacklat och sprucket i taket.

Övrigt: Äldre brytare i vitt med tryckknapp i rött.

Skåp med ådringsmålad spegeldörr i trapphus 2 som rymmer wc. 2004

Lokal 1: Verkstad/lokal mot gatan, bottenvåning

T v. Skiss över planritning, bottenvåning. T h. Utsnitt av lokal 1.

• Rum 001: f d Butikslokal

Golv: Betonggolv.

Golvlist: Profilerad golvlist i nästan hela rummet. Lika övriga i huset.

Fönster: Det finns ett stort skyltfönster mot gatan som idag är igensatt och det är svårt att få en uppfattning om exakt hur det har sett ut. Hela partiet är idag gulmålat. Detta utförande genomfördes någon gång före 1927, kanske tom 1927 i och med att det var då som den första bagerilokalen inreddes. Tidigare hade lokalen fungerat som lager.

Dörrar: DB 001:gata – en äldre entrédörr med överljusfönster som är igensatt. Dörrbladet är troligen från 1927. Dörren har ett tidstypiskt handtag och har haft ett glasat mittparti. Hela partiet är idag gulmålat.

DB 001:002 – endast en stor öppning. Enkla dörrfoder.

Väggar: Putsade och målade väggar.

Tak: Relativt lågt i tak.

Skador: Allmänt slitet och dåligt skick. Så väl puts som färg spjälkar. Tegel i dagen på flera ställen. Fuktskador vid dörrblad och under fönsterparti. Putsavfall.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. Mängder med utanpåliggande rör. Gjutjärnsradiatorer. Moderna brytare.

Rum 001. F d butikslokal. 2004.

• Rum 002, Verkstadslokal

Rummet tillkom som en del av lagerlokal 002 år 1939.

Golv: Betonggolv.

Golvlist: Profilerad golvlist i nästan hela rummet. Lika övriga i huset.

Fönster: Det finns ett stort skyltfönster mot gatan som idag är igsatt och det är svårt att få en uppfattning om exakt hur det har sett ut.

Ytterligare ett bågformat fönsterparti som vetter ut mot gården. Detta är igsatt från utsidan med en röd plåt. Det är småspröjsat, men glasen är igsatta. Hela partiet är gulmålat. Under partiet sitter väggfasta hyllor.

Dörrar: DB 002:gata – modern carport som är igenbommad pga av inbrottsförsök. Vid denna har man gjutit en ramp från gatunivå ned till lokalnivå.

DB 002:001 – endast en stor öppning. Enkla dörrfoder.

Väggar: Putsade och målade väggar.

Rum 002. Verkstadslokal, t v mot gatan och t v mot gården 2004.

Tak: Relativt lågt i tak. Putsat och målat.

Skador: Allmänt slitet och dåligt skick. Otroligt nedsmutsat av smuts, olja, fett m.m. Så väl puts som färg spjälkar. Skador i golv, hål m.m.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. Mängder med äldre el, rör, kablar m.m. Gjutjärnsradiator. Finns en del krokar o.dyl. kvar från olika åldrar. Mot rum 004 och 003 finns det en utbyggnad som i rum 003 inrymmer omklädningskåp. Här sitter också mycket kanaler, fläktar, tvättzink m.m.

• Rum 003: Wc

Rummet tillkom som en del av rum lagerlokal 002 år 1939.

Golv: Plastmatta

Dörrar: DB 003:004 – modernt dörrblad i masonit med släta dörrfoder.

Väggar: Målad glasfiberväv.

Tak: Sänkt med skivor och målat.

Skador: Allmänt slitet och dåligt skick. Otroligt nedsmutsat och det luktar väldigt starkt.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. Duschkabin, toalettstol och ett brett tvättställ.

• Rum 004: Omklädningsrum

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Profilerad golvlist mot trapphuset och mot gården.

Bröstpanel: Panel i form av laminatskivor i träimitation med enkel överlappare i trä. Troligen från 1960- eller 1970-talet.

Fönster: Ett stort perspektivfönster ut mot gården. Modernt.

Dörrar: DB 003:004 – slätt dörrblad med släta dörrfoder, sannolikt från 1940- eller 1950-talet.

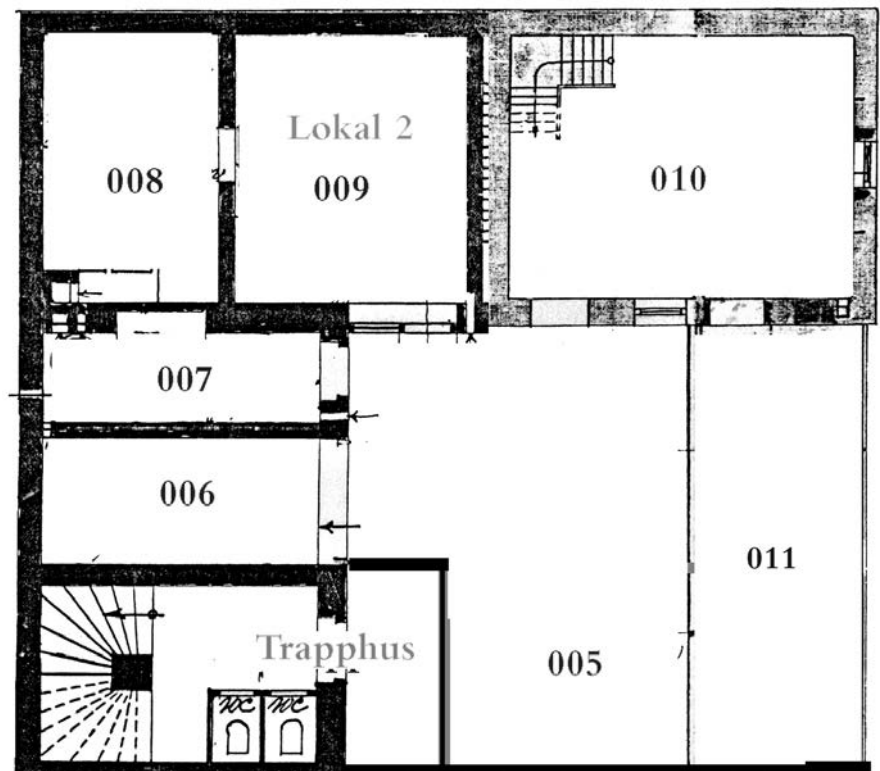
Väggar: Putsade och målade väggar.

Tak: Relativt lågt i tak.

Skador: Kraftigt slitet och dåligt skick. Otroligt nedsmutsat. Luktar mycket starkt, framför allt avlopp.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. Gjutjärnsradiator med dekor i relief lika den i verkstadens andra våning, rum 122. Mot rum 002 finns det en utbyggnad som inrymmer omklädningskåp.

Lokal 2: Verkstad, bottenvåning

Utsnitt för Lokal 2.

• Rum 005

Golv: Betonggolv.

Fönster: Det finns inga fönster i rummet med ljusinsläpp. Däremot finns det två fönster i den äldre fasaden mot rum 011. Dessa utgörs av relativt stora icke kopplade 2-lufts-fönster utan spröjs. Fönsterpartierna är rödmålade.

Dörrar:

DB 005:010 – enkel dörrkarm, dörrblad avhängt.

DB 005:009 – senare dörrblad i gulmetall. En dubbeldörr med glasade partier.

DB 005:007 – dörrblad avhängt, idag endast en röd plåtkarm.

DB 005:006 – endast en stor öppning.

Rum 005, mot rum 009 och 010. 2004.

Väggar: Grovt spritputsade väggar. Vissa av väggarna har varit ytterväggar, de mot rum 011 och mot 009-010 och det finns spår av en tidigare grå kulör. Vitmålad tegelvägg mot rum 006.

Tak: Gipsskivor i taket. Taket i detta rum är överbyggt år 1993 och här har man bland annat lagt in ljusinsläpp från två håll i form av längsgående fönsterrader.

Skador: Allmänt slitet och dåligt skick trots att tillbyggnaden endast är drygt 10 år.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. I rummet finns en utbyggnad som idag är entrén till kökstrapphuset. Detta rummet är en tillbyggnad som kom till 1993.

• Rum 006

Golv: Betonggolv.

Dörrar: DB 006:005 – endast en stor öppning.

Väggar: Putsade väggar. Skador så att teglet är synligt på ett par ställen.

Tak: Putsat tak, utformat som ett dubbelvalv. Oklart varför denna utformning gjorts.

Skador: Allmänt slitet. Marken sannolikt kraftigt förorenad.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. Flera äldre proppskåp o.dyl. Nästan hela rummet är täckt med en modern oljetank i plast. Finns uppgifter om att denna, eller en tidigare tank, skall ha läckt ut olja i grunden.

• Rum 007

Golv: Betonggolv.

Dörrar: DB 007:005 – dörrblad avhängt. Dörrkarm i röd plåt.

Väggar: Putsade väggar.

Tak: Putsat.

Skador: Allmänt slitet. Rummet har använts som förkromning och är sannolikt blivit kraftigt förorenat.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. I rummet finns mycket installationer och rör.

Rum 008 med äldre varmvattenberedare och oljepanna. 2004.

• Rum 008

Golv: Betonggolv.

Dörrar: DB 008:009 – en äldre plåtdörr.

Väggar: Putsade väggar. Skicket är dåligt och tegel i dagen på vägg mot rum 005 och 009.

Tak: Putsat och målat.

Skador: Allmänt slitet.

Övrigt: En hel del äldre verktyg i rummet med väggfasta hyllor. En fin, äldre varmvattenbredare i trä från 1949 samt en ännu äldre oljepanna i plåt. Väggfasta hyllor. En modern "villapanna" (som idag värmer hela huset!).

• Rum 009

Golv: Betonggolv, målat i gult.

Dörrar: DB 009:005 – senare dörrblad i gulmetall. En dubbeldörr med glasade partier.

DB 009:008 – äldre plåtdörr.

Väggar: Putsade väggar.

Tak: Putsat tak.

Skador: I rummet stinker det olja och bensin. Rummet kommer att behöva saneras (gäller troligen hela marken under huset, dvs hela bottenvåningen).

Övrigt: Lysrörsarmaturer. Nyare element. En hel del rör, ventilationstrummor och liknande i rummet. Här finns en hel del rester av verkstaden kvar, men inga direkt äldre saker.

Rum 010. Äldre gjutjärnskamin samt trätrappa. 2004.

• Rum 010

Golv: Betonggolv.

Fönster: Ett fönsterparti, en-glasfönster med metallspröjs och trådglas (6 x 4 rutor). Putsad fönsternisch.

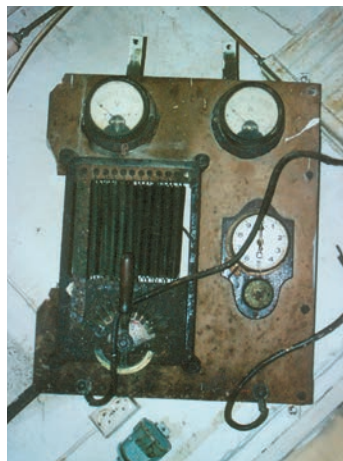
Dörrar: DB 010:005 – enkel dörrkarm, avhängt dörrblad.
DB 010:011 – endast en stor öppning.

Väggar: Putsade och vitmålad väggar.

Tak: Putsat tak.

Skador: Förekommer en del putsskador.

Övrigt: Rak trätrappa som leder upp till den övre våningen. Enkelt räcke i stål. Lysrör-sarmaturer. Flera proppskåp o.dyl. Stor gjutjärnsradiator som nästan täcker hela väggytan mellan rum 005 och 011. I rummet står en äldre gjutjärnskamin. I rummet finns bl a ett avhängt äldre dörrblad bevarat.

Rum 011 med carport ut mot gården. T h En äldre deltalj från rummet. 2004.

• Rum 011

Golv: Betonggolv. Det finns mycket skador (hål) i golvet och på flera ställen sviktar golvet.

Fönster: Två stycken fönster, f d ytterfönster, som vetter mot rum 1. Dessa utgörs av relativt stora icke kopplade 2-lufts-fönster utan spröjs. Fönsterpartierna är vitmålad emot rum 005. I taket sitter det tre stycken takfönster med ljusinsläpp.

Dörrar: DB 011:gård – modern carport i aluminium/plast.
DB 011:010 – endast en stor öppning.

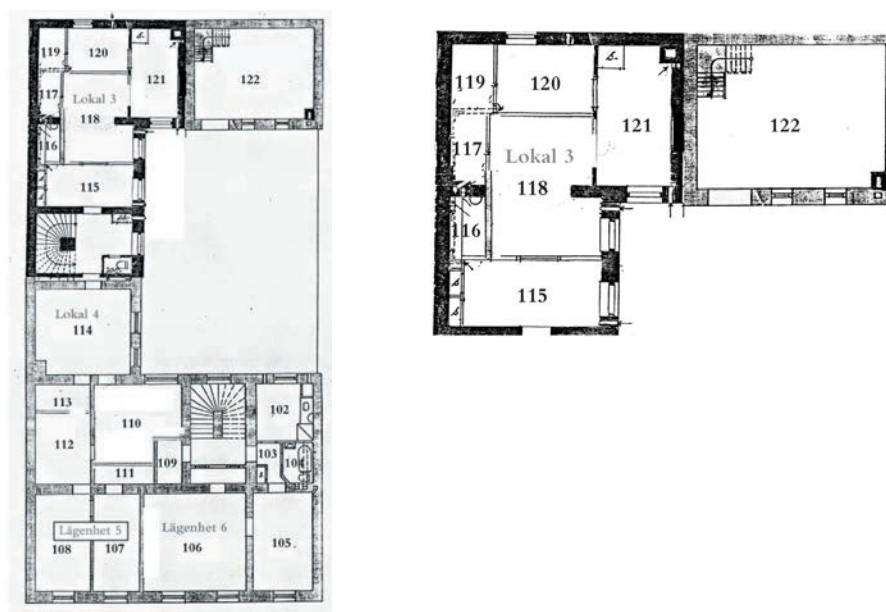
Väggar: Putsade och vitmålade väggar.

Tak: Gipsskivor i taket.

Skador: Allmänt slitet och dåligt skick.

Övrigt: Lysrörsarmaturer. Gjutjärnsradiator på väggen. Mycket gammal el. ventilationsrör och kablar m.m.

Lokal 3: Verkstad, vän 1 tr.

T v plan av våning 1 tr. T h utnitt av lokal 3.

• Rum 115: Kök

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Lätt profilerad golvlist samt en enklare modell mot rum 118.

Fönster: Modernt tvåluftsfönster med ett fast överljusfönster, s k T-postfönster. Fönstret är brunlaserat och troligen från 1970-talet. Mellan rum 116 och 118 sitter ett fönster i panelväggen. Det är en enkel ruta försedd med s k fuskspöjs.

Dörrar: DB 118:116 – panelvägg med inbyggt fönster samt dörr mellan rum 118 och 115. Dörrbladet är avhängt och senare har man satt in en skiva så det ser ut som om öppningen är ett valv. Runt om hela partiet sitter dörrfoder, knubbigt foder nästan utan profiler från 1940. Hela partiet är idag rödmålat.

Rum 115 med inbyggda skåp och ett äldre kylskåp. 2004.

DB 115:trapphus – dörrblad med tre fyllningar, modell 4 (se bilaga) med profilerad dörrnisch och profilerade dörrfoder. Trycket på dörren är troligen från 1940-talet och på dörrbladet finns det flera moderna lås samt ett äldre svart vridlås. Det har varit dubbla dörrar, men det inre dörrbladet är avhängt.

Väggar: Glasfiberväv, vitmålad.

Tak: Glasfiberväv i taket.

Skador: Allmänt slitet.

Övrigt: Moderna element. Mitt emot fönsterpartiet finns inbyggda skåp i trä som är rester från ett f d kök. Det är djupa skafferiskåp med inredda hyllor samt ett inbyggd äldre kylskåp (u.å.), ett s k "Freeger de luxe" från Atlas Danmark.

- **Rum 116: Wc med relativt moderna ytskikt**

- **Rum 117: Garderob**

Enkel garderob med hyllinredning.

Rum 118 med valv, sett mot kök 115. 2004.

• Rum 118

Golv: Röd äldre linoleummatta.

Golvlist: Slät rak hög golvlist mot rum 120. Liten modern golvlist mot rum 117 och en äldre profilerad golvlist mot gården.

Fönster: Modernt tvåluftsfönster med ett fast överljusfönster, s k T-postfönster. Fönstret är brunlaserat och troligen från 1970-talet. Mellan rum 118 och 116 sitter ett fönster i panelväggen. Det är en enkel ruta försedd med s k fuskpröjs.

Dörrar: DB 118:121 – öppet valv.

DB 118:117 – modern skjutdörr med släta foder, sannolikt från 1980-talet.

DB 118:116 – panelvägg med inbyggt fönster samt dörr mellan rum 118 och 115. Denna dörröppning med fönster tillkom 1940. Dörrbladet är avhängt och senare har man satt in en skiva så det ser ut som om öppningen är ett valv. Runt om hela partiet sitter dörrfoder, knubbigt foder nästan utan profiler från 1940. Hela partiet är idag rödmålat.

Väggar: Glasfiberväv på vägg mot rum 117 och 118, i övrigt målad puts eller vitmålad tapet.

Tak: Putsat och limfärgsmålat tak. Limfärgen släpper och det förekommer färgspjälkningar och småsprickor.

Skador: Spår av fuktskador, dels i tak och dels vid fönsterpartiet.

Övrigt: Senare vägg mellan rum 120 och 118 med en igensatt dörröppning, som troligen hade ett överljusfönster. Mitt i rummet finns ett valv. I detta läge har det tidigare funnits en vägg. Liten gjutjärnsradiator. Äldre vit brytare. Vägg mellan 118 och 120 tillkom 1939

• Rum 119: Omklädningsrum

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Slät, enkel golvlist. Profilerad golvlist mot grannfastigheten.

Dörrar: DB 119:120 – litet dörrblad med fyra lika stora fyllningar. Modell 8 (se bilaga). Släta foder från 1940.

Väggar: Delvis tapet.

Tak: Sänkt tak med skivor.

Skador: Allmänt slitet och i dåligt skick.

Övrigt: Äldre lampa, trol. från 1940- eller 1950-talet. Två handfat och moderna omklädningssskåp. Ett av handfaten användes också för spillvatten från bottenvåningen. Tre väggfasta hyllor. Äldre vit brytare. Omklädningsrummet byggdes som ett rum i rum 120 år 1940.

• Rum 120

Golv: Brun äldre plastmatta.

Golvlist: Slät, enkel golvlist.

Bröstpanel: Väggspanel i form av laminatskivor med en enkel överligger. Panelen är troligen från 1960- eller 1970-talet.

Fönster: Treluftsfönster med överljus. Fönsterpartiet är icke kopplat och har raka fönsterhakar. I ytterbågen sitter råglas och i innerbågen klarglas.

Dörrar: DB 120:119 – litet dörrblad till wc med fyra lika stora fyllningar, modell 8 (se bilaga). Släta foder från 1940.

Väggar: Tapet, vitmålad.

Tak: Putsat tak.

Skador: Allmänt slitet.

Övrigt: Lysrörsarmatur. Liten gjutjärnsradiator vid fönsterpartiet. Rund svart, äldre brytare. Modernt hörnskåp mot rum 2. Väggen mellan rum 118 och 120 tillkom 1929.

• Rum 121

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Profilerad äldre golvlist. Vissa bitar saknas.

Fönster: Modernt tvåluftsfönster med ett fast överljusfönster, s k T-postfönster. Fönstret är brunlaserat och troligen från 1970-talet.

Rum 121 med takrosett och lysrörsarmatur. 2004

Dörrar: DB 121:122 – grönmålad plåt-dörr. Putsad dörrnisch. DB 121:120 – äldre spegeldörr med tre lika stora fyllningar, modell 4 (se bilaga). Gångjärn med knopp och profilerade gångjärn. Trycke troligen från 1940-talet.

Väggar: Väggarna är delvis täckta av en äldre tapet, men på grund av stort slitage är det mestadels bakomliggande puts som syns.

Tak: Putsat och målat tak. Sprickor i taket är slarvigt överspacklade, men inte vidare behandlade. Takrosett.

Skador: Mycket fuktskador kring fönsterpartiet samt i taket. Mycket sprickbildningar i taket som slarvigt har spacklats över, men inte vidare åtgärdats. Mycket bom och putsskador mellan rum 121 och 118.

Övrigt: Lysrörsarmatur. En låg gjutjärnsradiator vid fönsterpartiet samt ett vägg-fast under vindstrappan. Den senare har fin dekor i relief som är speciell. I rummet finns en platsbyggd garderob, helt i trä med en lite dörr i masonit. I garderoben finns det rester av en äldre blommig tapet. Skåpet är inte i fullhöjd. Mellan detta skåp och murstocken på motsatt vägg finns väggfasta enkla hyllkonsoler och hyllor i form av bräder. Gjutjärnsventiler

Rum 122 med golvet täckt av skivor. Nedan: En av två trappor i rum 122. Denna leder upp till vinden och undet denna finns äldre hyllor och skrivbord bevarat. 2004.

• Rum 122

Golv: Golvet är täckt med skivor i plåt.

Fönster: Två stycken enlufts-fönster med 2 rutor i varje (dvs med s k fuskpröjs). Fönsterpartiet har kompletterats med en innerruta i plexiglas. Synlig järnbalk för avlastning ovan fönsterpartierna.

Dörrar: DB 122:121 – grönmålad plåtdörr. Putsad dörrnisch. DB 122:uteplats – ett modernt dörrblad i aluminium med fast sidoparti som leder ut på taket ovan tillbyggnaden på gården.

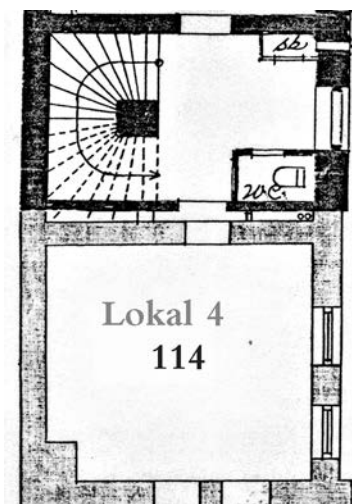
Väggar: Råa putsade väggar. Skador på väggar och tegel synligt.

Tak: Träbjälkar samt senare förstärkt ytterligare med I-balkar. Mellan dessa balkar har man fyllt ut med gipsskivor.

Skador: Allmänt slitet

Övrigt: Två trätrappor, en från bottenvåningen och en upp till vinden. Lysrörsarmaturer. En låg gjutjärnsradiator vid fönsterpartiet samt ett väggfast under vindstrappan. Den senare har fin dekor i relief som är speciell. I rummet finns det en del rester kvar från verkstaden; telefoner, snickarbänk, kablar, spik m.m. samt ett äldre skrivbord med väggfasta hyllor som står under vindstrappan.

Lokal 4: Lager/kontor

Denna har inte varit möjlig att besöka under inventeringen, men skall enligt uppgift utgöras av ett rum med kokvrå och skafferi.

Utsnitt av lokal 4.

Lägenhet 5, våning 1 tr

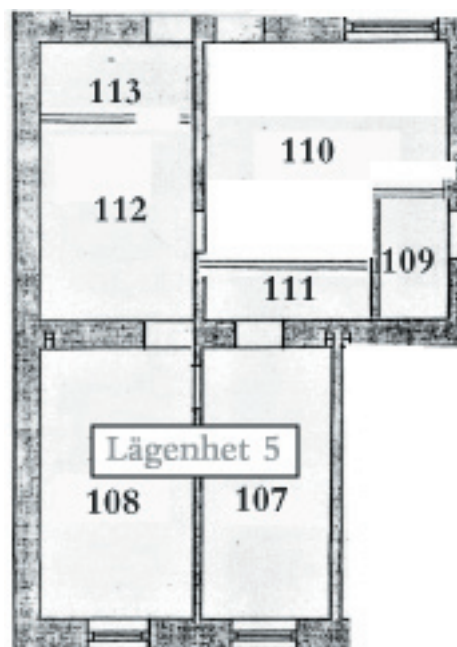
• Rum 107: Sovrum

Golv: Plastmatta, träimitation.

Golvlist: Profilerad golvlist blandat med äldre slät hög golvlist.

Fönster: Tvåluftsfönster med fast överljus, dvs s k T-postfönster. Brunlaserat och tro-
ligen från 1970-talet. Liten fönsternisch med profilerad fönsterbänk (där det ligger en skiva ovanpå) och profilerade fönsterfoder.

Dörrar: DB 107:108 – enklare, smalare och svagt profilerade dörrfoder. Dörrblad avhängt.

Utsnitt av lägenhet 5.

Rum 107, sett mot rum 111. 2004.

DB 107:111 – spegeldörr, modell 1 (se bilaga) men den övre fyllningen är i frostat glas.
Trycke och äldre gångjärn. Profilerade dörrfoder samt enkel profilerad dörrnisch.
Väggar: Tapet, målad.

Taklist: Stuckkornisch, samma profilering som många andra rum i huset.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Färg släpper i taket och det förekommer en del sprickor. Allmänt slitet..

Övrigt: Gjutjärnsradiator.

• Rum 108: Vardagsrum

Golv: Plastmatta, träimitation.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset. Mot rum 107 sitter en hög, men slät, golvlist.

Rum 108. 2004.

Fönster: Tvåluftsfönster med fast överljus, dvs s k T-postfönster. Brunlaserat och troligen från 1970-talet. Liten fönsternisch med profilerad fönsterbänk (där det ligger en skiva ovanpå) och profilerade fönsterfoder.

Dörrar: DB 108:112 – spegeldörr med den övre fyllningen i målat glas, modell 1 (se bilaga). Profilerade dörrfoder. Inget trycke, modernt bleck.

DB 108:107 – enklare, smalare och svagt profilerade dörrfoder. Dörrblad avhängt.

Väggar: Tapet, målad.

Taklist: Stuckkornisch, samma profilering som många andra rum i huset.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: –

Övrigt: Gjutjärnsradiator. Målad tröskel i blått mellan rum 107 och 108. Väggen mot gatan har troligen tilläggsisolerats på insidan. Den ligger utanför den äldre golvlisten som är bevarad. Äldre elledningar.

• Rum 109: Hall

Golv: Plastmatta, brunmelerad.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset. Mot köket sitter det en nyare och slät golvlist. Den senare är troligen från 1929 då hallen byggs i rum 110.

Dörrar: DB 109:trapphus – Dörren har tre fyllningar, modell 4. Den övre fyllningen i klarglas med galler på insidan. En liten rund äldre ringklocka i svart och ett äldre brevinkast. Trycket är inte samtida med dörrbladet. Profilerade dörrfoder.

DB 109:110 – spegeldörr med tre lika stora fyllningar, modell 4 (se bilaga). Brevinkast i dörren samt ett senare trycke. Lite bulliga dörrfoder från 1929 som inte är lika profilerade som de ursprungliga.

DB 109:111 – spegeldörr utan trycke och med ett igenmålat brevinkast.

Väggar: Upp till cirka 1,70 m är väggarna klädda med en masonit som målats. Väggarna i övrigt är blåmålade i en strukturfärg.

Taklist: Stuckkornisch, samma profilering som många andra rum i huset.

Rum 110. Kök. T v syns den utbyggnad av hall som gjordes 1929. 2004.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet.

Övrigt: Äldre vit brytare med snäppknapp.

• Rum 110: Kök

Golv: Plastmatta, brunmelerad, lika hall.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset. Samma modell sitter även mot hallen, dvs denna måste vara dit flyttad efter utbyggnaden av hallen.

Fönster: Tvåluftsfönster med fast överljus, dvs s k T-postfönster. Brunlaserat och troligen från 1970-talet.

Dörrar: DB 110:109 – Spegeldörr med tre lika stora fyllningar, modell 4 (se bilaga). Brevinkast i dörren samt ett senare trycke. Lite bulliga dörrfoder från 1929. som inte är lika profilerade som de ursprungliga.

DB 110:112 – dörrblad avhängt. Profilerade dörrfoder bevarade.

Väggar: Tapet.

Taklist: Stuckkornisch, samma profilering som många andra rum i huset. Längs med taklisten går det många elkablar.

Tak: Putsat och vitmålat. Takrosett.

Skador: Överlag slitet. F d vattenskada i tak mot gård. Skadan har åtgärdats, men taket inte renoverats. Även taklisten är skadad. Väggen ser ut att bukta åt bågge håll, troligen sättningsskada.

Övrigt: Köksinredningen är senare, finns inga ursprungliga detaljer bevarade. Gjutjärnsradiatorer. Modellen är ”kantigt” och den står på fötter. Äldre trösklar i hela lägenheten.

• Rum 111: Klädkammare

Golv: Heltäckningsmatta.

Dörrar: DB 111:109 – Igensatt dörrblad mot hall.

DB 111:112 – spegeldörr med tre fyllningar, modell 4 (se bilaga). Dörrbladet är kapat i bakkant och har troligen suttit på annan plats tidigare. Senare trycke, men äldre gångjärn. Enklare dörrfoder.

DB 111:107 – spegeldörr, modell 1 (se bilaga), med den övre fyllningen i frostat glas. Trycke och äldre gångjärn. Profilerade dörrfoder.

Väggar: Fiskbensmönstrad glasfiberväv, målad.

Taklist: Taklist lika rum 112.

Tak: Taket sänkt. Målat.

Skador: Inga stora skador, men överlag slitet.

Övrigt: Äldre vit brytare med snäppknapp

• Rum 112: Rum

Golv: Plastmatta, mintgrön.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset.

Dörrar: DB 110:112 – dörrblad avhängt. Profilerade dörrfoder bevarade.

DB 112:113 – modernt slätt dörrblad med nya dörrfoder.

DB 112:111 – spegeldörr utan trycke och med ett igenmålat brevinkast.

DB 112:108 – spegeldörr med den övre fyllningen i målat glas, modell 1 (se bilaga). Profilerade dörrfoder. Inget trycke, modernt bleck.

Väggar: Fiskbensväv. Bemålad.

Taklist: Liten enkel taklist. Ej ursprunglig.

Tak: Sänkt tak. Vitmålat.

Skador: –

Övrigt: Nyare garderober (3 st) mot rum 108.

• Rum 113: Badrum

Golv: Plastmatta.

Dörrar: DB 112:113 – modernt slätt dörrblad med nya dörrfoder.

Väggar: Tapet.

Tak: Sänkt tak.

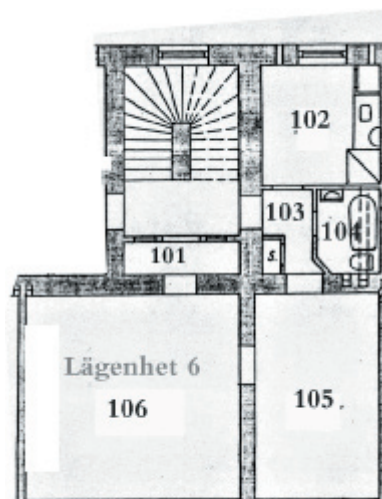
Skador: –

Övrigt: Modernt inrett badrum.

Lägenhet 6, vån 1 tr

Spegeldörr med fyllning i målat glas i rum 112. 2004

Utsnitt för Lägenhet 6.

• Rum 101: Hall

Golv: Linoleummatta.

Golvlist: Slät rak hög golvlist.

Dörrar: DB 101:trapphus – hel panelvägg med spegeldörr samt två fasta sidopartier, modell 11(se bilaga). Trycke lika övriga dörrar, ett äldre brevinkast och ingen ringklocka.

DB 101:106 – spegeldörr med fyra lika stora fyllningar, modell 2 (se bilaga). Profilerade dörrfoder, liten dörrnisch i trä och trätröskel i ek. Äldre trycke i mässing och trä.

Väggar: Väggarna målade med orange strukturfärg.

Tak: Putsat och målat.

Skador: –

Övrigt: Det är oklart när trapphuset förändrades och hallarna i lägenheterna byggdes ut i trapphuset. Denna lösning finns med på ritningarna från 1931. På ritningen innan, från 1885, så finns denna hall inte med.

• Rum 102: Kök

Golv: Mönstrad plastmatta, lika hall 103.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Fönster: Äldre, ej ursprungligt, fönsterparti i form av tvåluftsfönster med två rutor i varje båge. Inbyggd fönsterbänk, inga fönsterfoder.

Dörrar: DB 103:102 – profilerade dörrfoder, ej lika övriga.

Väggar: Orangemålade väggar.

Taklist: Profilerad taklist i stucc i form av en kornisch, samma modell förekommer i hela huset.

Tak: Putsat och vitmålad. Takrosett.

Skador: Sprickbildningar (sättningsskador) ovan fönsterparti.

Övrigt: En gjutjärnsradiator. Köket är troligen från 1960-talet.

• Rum 103: Passage

Golv: Mönstrad plastmatta.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Dörrar: DB 103:105 – dörrblad avhängt. Profilerade dörrfoder och dörrnisch.

DB 103:trapphus – f d köksingång, idag igensatt. Dörrnischen och de profilerade dörrfodren är bevarade, men i övrigt är dörrens insida klädd med en skiva.

DB 103:104 – smalt dörrblad med tre fyllningar, modell 7 (se bilaga), och lite enklare dörrfoder.

DB 103:102 – profilerade dörrfoder, ej lika övriga. Dörrblad avhängt.

Väggar: Orangemålade väggar.

Tak: Putsat och vitmålad.

Skador: –

Övrigt: Två gjutjärnsradiatorer, ”kantig modell”, stående på golvet. Mot trapphuset finns ett inbyggd skåp i fullhöjd med överskåp och dörrblad med tre lika stora fyllningar. Äldre vit brytare med snäpp.

• Rum 104: Badrum

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Dörrar: DB 104:103 – smalt dörrblad med tre fyllningar, modell 7 (se bilaga), och lite enklare dörrfoder.

Väggar: Kakelklädda väggar.

Tak: Sänkt med möntrade plexiglasskivor som är belysta ovanifrån.

Skador: –

Övrigt: Dusch direkt på golvet. Vägghast element, Troligen inte renoverat sedan 1960-talet.

• Rum 105: Sovrum

Golv: Plastmatta i parkettimitation.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Fönster: Ett modernt tvåluftsfönster med ett fasta överljusfönster, s k T-postfönster. Fönstret är brunlaserat, fönsterfodren profilerade och enkel fönsterbänk i form av en skiva med den äldre profilerade bänken undertill. Fönstret är av samma modell som flertalet i huset, men av äldre ålder.

Dörrar: DB 105:106 – dörrblad avhängt. Profilerad dörrnisch och profilerade dörrfoder bevarade.

DB 105:103 – dörrblad avhängt. Profilerade dörrfoder och dörrnisch.

Väggar: Strukturtapet. Vägg mot grannfastigheten har troligen tilläggsisolerats under senare tid, detta är bl a synligt uppe vid taklisten.

Taklist: Profilerad taklist i stuck i form av en kornisch, samma modell förekommer i hela huset.

Rum 106. Vardagsrum. 2004.

Tak: Putsat och vitmålat. Takrosett.

Skador: –

Övrigt: En gjutjärnsradiator, ”kantig modell”, stående på golvet. I rummet finns en modern rumsavdelare (vägg), men denna är reversibel. Inbyggt äldre skåp, ej i full höjd, med en mindre skåpsdörr med tre lika stora fyllningar. Skåpet byggdes troligen på 1930-talet.

• Rum 106: Vardagsrum

Golv: Plastmatta i parkettimitation.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Fönster: Två stycken moderna tvåluftsfönster med ett fasta överljusfönster, s k T-postfönster. Fönstret är vitmålat, fönsterfodren profilerade, enkel fönsterbänk i form av en skiva med den äldre profilerade bänken under. Fönstren är av samma modell som flertalet i huset, men av äldre ålder.

Rum 105. Passage med platsbyggt skåp. 2004.

Dörrar: DB 101:106 – spegeldörr med fyra lika stora fyllningar, modell 2 (se bilaga). Profilerade dörrfoder, liten dörrnisch i trä och trätröskel i ek. Äldre trycke i mässing och trä.

DB 106:105 – dörrblad avhängt. Profilerad dörrnisch och profilerade dörrfoder bevarade.

Väggar: Strukturtapet.

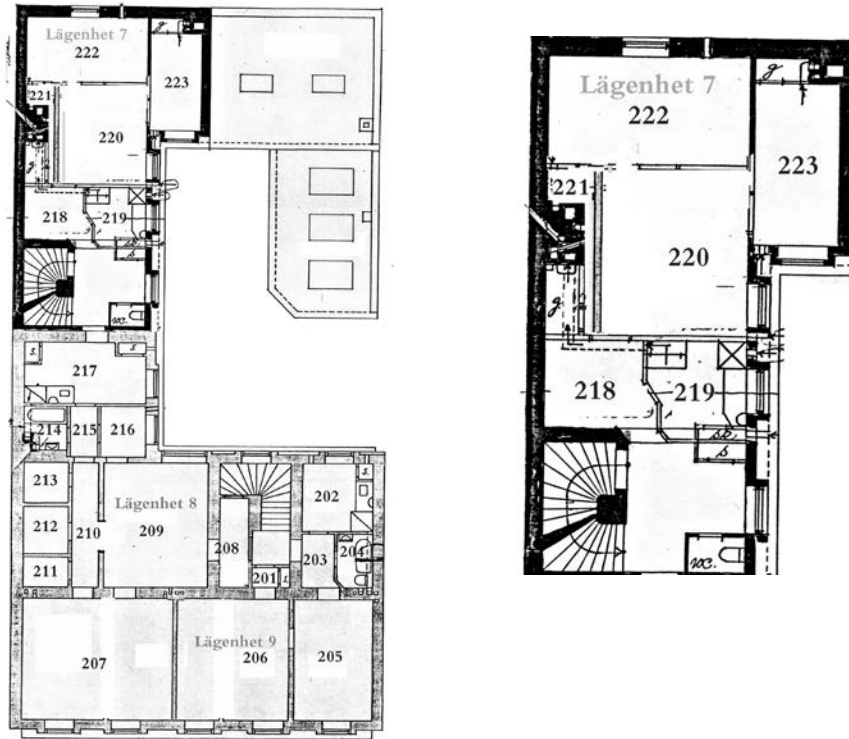
Taklist: Profilerad taklist i stuck i form av en kornisch, samma modell förekommer i hela huset.

Tak: Putsat och vitmålad. Takrosett.

Skador: –

Övrigt: Två gjutjärnsradiatorer, ”kantiga”, stående på golvet.

Lägenhet 7, vån 2 tr

T v plan av våning 2 tr. T h utnitt av lägenhet 7.

• Rum 218: Hall

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Slät hög golvlist. Denna är av samma karaktär som vissa dörrfoder och är från 1930.

Dörrar: DB 218: trapphus – Spegeldörren har tre fyllningar i olika storlek, modell 12 (se bilaga) till vänster har senare dörrfoder, de lite bulliga som härstammar från 1930-talet. Senare trycke, brevinkast och ringklocka.

Väggar: Målad tapet.

Tak: Taket är sänkt och klätt med en glasfiberväv.

Skador: Allmänt slitet.

Övrigt: Planlösningen här är ganska märklig, det går en sned vägg för att skapa utrymme till köket, se ritning. Innan lägenheten byggdes var rum 218 och 219 ett större rum. Inbyggda garderob mot trapphuset, från 1930.

• Rum 219: Kök

Golv: Parkett samt klinker vid spisen.

Golvlist: Slät hög golvlist. Denna är av samma karaktär som vissa dörrfoder och kan vara från 1940-talet.

Fönster: Modernt fönsterparti, T-postmodell, lika övriga.

Dörrar: DB 219:218 – dörrblad avhängt. Foder lika övriga i lägenheten.

Väggar: Vita putsade väggar.

Tak: Taket är sänkt och klätt med en glasfiberväv.

Skador: Allmänt slitet.

Övrigt: Planlösningen här är ganska märklig och det går en sned vägg för att skapa utrymme till köket. I köket, mot trapphuset, finns spår av två nischer som kan varit fd skåp. Nischerna är omgivna av dörrfoder. I den ena nischen står spisen, i den andra kylskåpet. Modern köksinredning. En äldre väggfast radiator.

• Rum 220: Rum

Golv: Plastmatta i parkettimitation.

Golvlist: Slät hög golvlist. Denna är av samma karaktär som vissa dörrfoder och kan vara från 1930.

Fönster: Fönsterparti lika kök, brunlaserat. Profilerade fönsterfoder och fönsterbänk samt slät fönsternisch.

Dörrar: DB 220:218 – dörrblad avhängt. Foder lika övriga i lägenheten.

Rum 118. Hall med den sneda väggen mot köket till vänster. 2004.

Rum 220.

DB 220:221 – liten spegeldörr med tre lika fyllningar, modell 7. Släta, platta dörrfoder på insidan, den bulliga modellen från 1930 på utsidan.

DB 220:222 – dörrbladet är utbytt till skjutdörr i trälaminat, troligen från 1960-talet. Dörrfoder lika övriga i lägenheten.

Väggar: Tapet.

Tak: Taket är klätt med en glasfiberväv.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet.

Övrigt: Äldre vit brytare med snäppknapp.

• Rum 221: Bad

Golv: Plastmatta.

Dörrar: DB 221:220 – liten spegeldörr med tre lika fyllningar, modell 7. Släta, platta dörrfoder på insidan, den bulliga modellen från 1930 på utsidan.

Väggar: Tapet i plast, nästan lika mattan.

Tak: Taket är klätt med en glasfiberväv.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet.

Övrigt: Wc, handfat och duschslang. Gasmätare från 1937, samma modell som finns i lägenhet 8.

• Rum 222: Rum

Golv: Plastmatta i parkettimitation.

Golvlist: Slät hög golvlist. Denna är av samma karaktär som vissa dörrfoder och kan vara från 1930.

Fönster: Ett fönsterparti, kopplat tvåluftsfönster med överljus. Vitmålat. Fönstret är äldre än de flesta i huset, men inte ursprungligt. Släta fönsterfoder och profilerad fönsterbänk.

Dörrar: DB 222:220 – dörrbladet är utbytt till skjutdörr i trälaminat, troligen från 1960-talet. Dörrfoder lika övriga i lägenheten från 1930.

Väggar: Strukturtapet.

Tak: Taket är klätt med en glasfiberväv.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet. Bucklor i väven i taket.

Övrigt: Äldre vit brytare med snäppknapp. Mot bad 221, en inbyggd garderob. Inget dörrblad. Små dörrfoder.

• Rum 223: Sovrum

Golv: Plastmatta i parkettimitation.

Golvlist: Slät hög golvlist. Denna är av samma karaktär som vissa dörrfoder och kan vara från 1930.

Fönster: Fönsterparti lika kök, brunlaserat. Liten profilerade fönsterbräda och profilerade foder.

Dörrar: DB 223:220 – spegeldörr med tre lika fyllningar, modell 4 (se bilaga). Trycke i trä och mässing. Släta dörrfoder, lika övriga i lägenheten, från 1930.

Väggar: Tapet, bemålad.

Taklist: Liten profilerad taklist, hålkärl.

Tak: Taket är klätt med en glasfiberväv. Vitmålat.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet. Sprickor i taket.

Övrigt: Gjutjärnsradiator. Gjutjärnsventil

Lägenhet 8, våning 2 tr

• Rum 207: Sovrum

Golv: Modern plastmatta, träimitation.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset.

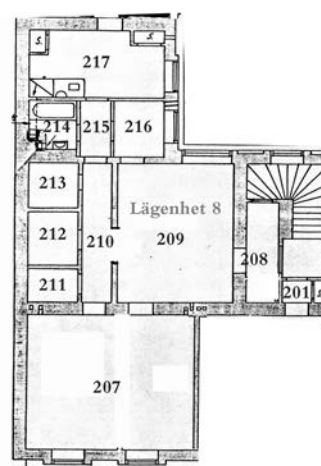
Fönster: Två moderna fönsterpartier, tvåluftsfönster med fast överljus, s k T-postmodell. Brunlaserat. Profilerad fönsterbräda och fönsterfoder samt putsad fönsternisch.

Dörrar: DB 207:209 – spegeldörr med fyra fyllningar, modell 2 (se bilaga). Profilerade dörrfoder samt profilerad dörrnisch i trä. Inget trycke, dörren används inte.

DB 207:210 – Spegeldörr med tre lika fyllningar, modell 4 (se bilaga) Profilerade dörrfoder samt profilerad dörrnisch i trä. Annorlunda trycke än övriga.

Väggar: Vitmålad glasfiberväv. Väggmålning från 1972 av Reid Pettersson.

Taklist: Stuckkornisch, samma profilering som i resten av huset.

Utsnitt för lägenhet 8.

Väggmålning i rum 207 från 1972 av Reid Pettersson. Foto: Anette Lindgren, GSM.2004.

Tak: Putsat och vitmålat. Takrosett.

Skador: Slitet tak. Mycket småsprickor i taket.

Övrigt: Äldre vit brytare med snäppknapp. Två stycken gjutjärnsradiatorer under fönsterpartierna.

• Rum 208: Hall

Golv: Äldre mönstrad (blommig) linoleummatta.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset.

Dörrar: Entrédörr – igensatt med stor skiva på insidan över glasfyllningen. En ganska klumpig lösning. Äldre lås och profilerade dörrfoder.

DB 208:209 – spegeldörr med tre fyllningar, modell 4 (se bilaga). Den övre stora spegeln är i etsat glas med spröjs. Smal dörrnisch i trä. Profilerade dörrfoder och äldre trycke i mässing/gulmetall och trä. Målad tröskel. Så väl dörr som dörrfoder är sannolikt samtida med byggnationen av hallen som gjordes 1931.

Vägg: Upp till cirka 2 m är väggarna klädda med gipsskivor som målats. Ovan är väggarna putsade och målade i vitt.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet. Framför allt i taket.

Övrigt: Smal väggfast radiator på vägg mot trapphus.

• Rum 209: Vardagsrum

Golv: Ursprungligt trägolv med omgivande bemålad ram (kantlist) i brunrött.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset.

Fönster: Modernt fönsterparti, trelüfts-fönster med fast överljus, sk T-postmodell. Brunlaserat. Profilerad fönsterbräda och fönsterfoder samt putsad fönsternisch.

Dörrar: DB 209:208 – spegeldörr med tre fyllningar, modell 4 (se bilaga). Den övre stora spegeln är glasad med spröjs. Smal dörrnisch i trä. Profilerade dörrfoder och äldre trycke i mässing/gulmetall och trä. Målad tröskel. Så väl foder som dörr är från 1931.

Rum 209. Vardagsrum med trägolv. 2004.

DB 209:207 – spegeldörr med fyra fyllningar, modell 2 (se bilaga). Profilerade dörrfoder samt profilerad dörrnisch i trä. Inget trycke, dörren används inte.

DB 209:210 – profilerade dörrfoder, dörrbladet avhängt.

Väggar: Fiskbensmönstrad glasfiberväv, målad.

Taklist: Stuckkornisch, samma profilering som i resten av huset.

Tak: Putsat och vitmålat. Takrosett.

Skador: Inga stora skador, men överlag slitet.

Övrigt: Gjutjärnsradiator under fönsterparti.

• Rum 210: Passage

Golv: Modern plastmatta, träimitation.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset. Något lägre än i de större i rummen.

Dörrar: DB 210:209 – profilerade dörrfoder, dörrbladet avhängt.

DB 210:207 – spegeldörr med tre lika fyllningar, modell 4 (se bilaga). Profilerade dörrfoder samt profilerad dörrnisch i trä. Annorlunda trycke än övriga.

DB 210:215 – avhängt dörrblad. Bevarade dörrfoder samt överljusfönster med äldre mönstrad plastfilm i rutan.

Väggar: Målad tapet.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Inga stora skador, men överlag slitet.

Övrigt: Svart brytare, troligen en av de äldsta i huset.

Rum 110. Passage. 2004.

• Rum 211: Garderob

Golv: Äldre mönstrad linoleummatta.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset, mot rum 207.

Dörrar: DB 211:210 – liten spegeldörr med tre fyllningar, modell 6 (se bilaga). Profilerade dörrfoder. Inget trycke, endast en liten nyckel. Dörren har en grågrönmålad insida (grönumbra) som troligen är samtida med garderoben. Garderoberna 211 och 212 samt toaletten 213 byggdes 1930.

Väggar: Pustade.

Tak: Putsat.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet.

Övrigt: Ännu en variant av äldre brytare (med snäppknapp). Äldre väggfasta hyllor och hängare.

• Rum 212: Garderob

Golv: Golven är täckta med masonitskivor.

Dörrar: DB 212:210 – liten spegeldörr med fyllningar, modell 6 (se bilaga). Profilerade dörrfoder. Inget trycke, endast en liten nyckel.

Väggar: Vit tapet med gula hjärtan på. Hela garderoben troligen renoverad på 1970-talet.

Tak: Sänkt tak med skivor, vitmålat.

Skador: –

Övrigt: Svart äldre brytare, lika hall 210. Moderna garderober och hyllor.

• Rum 213: Wc

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Liten slät, modern golvlist.

Dörrar: DB 213:210 – liten spegeldörr med tre lika fyllningar, modell 7 (se bilaga). Profilerade dörrfoder på utsidan.

Väggar: Glasfiberväv.

Tak: Sänkt tak, vitmålat.

Skador: –

Övrigt: Wc och handfat. Modern brytare.

• Rum 214: Bad

Golv: Äldre schackrutigt klinkergolv i vitt och svart.

Golvlist: Svart smal kantlist i klinker, lika golv.

Dörrar: DB 214:215 – lika de mindre garderobsdörrarna. Spegeldörr med tre fyllningar med handtag samt ventil i den nedre fyllningen, modell 7 (se bilaga). Släta dörrfoder, bulligare, men inte lika profilerade som de ursprungliga. Troligen från 1930.

Väggar: Målad väv, relativt tunn.

Rum 214: En äldre modell varmvattenberedare samt en gasmätare för poletter. 2004

Tak: Sänkt tak med plattor.

Skador: –

Övrigt: Fristående duschkabin och handfat. Väggfast platt element. Äldre ventil. En äldre gasmätare för poletter, Göteborgs gasverk. Årtal syns dåligt, men det går att ana 1884 (oklart). En äldre varmvattenberedare i plåt, Aktiebolaget Lars Fösselius, Prof. Junkers, Ausland Patente. Nr W32 Ku (nr 607972), D.R.G.M. Dr Patente. Import Göteborg.

• Rum 215: Passage

Golv: Modern plastmatta, träimitation, lika hall 210.

Golvlist: Profilerad golvlist, lika övriga i huset. Något lägre från 1930 än de äldre.

Dörrar: DB 215:210 – avhängt dörrblad. Bevarade dörrfoder samt överljusfönster med äldre mönstrad plastfilm i rutan.

DB 215:214 – lika de mindre garderobsdörrarna. Spegeldörr med tre fyllningar med handtag samt ventil i den nedre fyllningen, modell 7 (se bilaga). Släta dörrfoder, bulligare, men inte lika profilerade som de ursprungliga. Sannolikt från 1930.

DB 215:216 – endast en enkel öppning i träväggen.

DB 215:217 – spegeldörr med fem fyllningar mot kök, modell 3 (se bilaga). Dörrfoder enklare, släta och bulliga, lika hall 210. Trycke i mässing och trä.

Väggar: Tapet.

Taklist: Enklare hålkärslist.

.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet.

Övrigt: Vit äldre brytare med snäppknapp. Äldre lampinfattning med glödlampa i taket.

• Rum 216: Kammare

Golv: Obehandlat trägolv.

Golvlist: Profilerad golvlist från 1930, lika övriga i huset. Något lägre dock.

Fönster: Två moderna fönsterpartier, tvåluftsfönster med fast överljus, s k T-postmodell. Vitmålat. Profilerad fönsterbräda och fönsterfoder samt putsad fönsternisch.

Dörrar: DB 216:215 – endast en enkel öppning. Träväggen mellan rum 215 och 216 är senare. Inga dörrfoder på insidan.

Väggar: Målad tapet.

Taklist: Enklare hålkärslist. Nästan övermålad.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet.

Övrigt: Svart brytare med snäppknapp. Liten gjutjärnsradiator vid fönstret.

Rum 217: Kök

Golv: Plastmatta.

Golvlist: Profilerad golvlist samt hög slät golvlist, blandat.

Fönster: Ett modernt fönsterparti, tvåluftsfönster med fast överljus, s k T-postmodell. Brunlaserat. Profilerad fönsterbräda och fönsterfoder samt putsad fönsternisch.

Dörrar: DB 217:215 – spegeldörr med fem fyllningar mot kök, modell 3 (se bilaga). Dörrfoder enklare, släta och bulliga, lika hall 210. Trycke i mässing och trä.

DB 217:trapphus – Profilerade dörrfoder och dörrnisch (väv i nischen). Slät skiva på insidan. Även utsidan är täckt med en skiva, risk för att dörrbladets fyllningar är skadade. 1940-tals trycke.

Väggar: Målad glasfiberväv.

Taklist: Liten taklist mot rum 215, 214 och 216.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: Inga stora skador, men överlag mycket slitet. Slitet tak. Mycket småsprickor i taket samt en relativt stor tvärs över rummet.

Övrigt: Stor gjutjärnsradiator vid fönstret. Modern köksinredning, inga äldre detaljer bevarade. Moderna brytare.

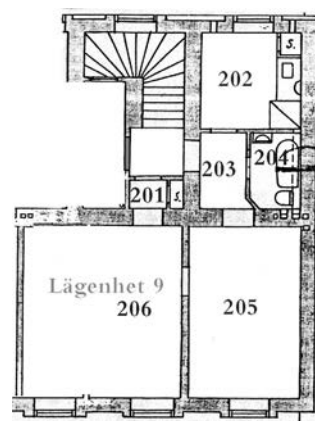
Lägenhet 9, Våning 2 tr

• Rum 201: Hall

Golv: Linoleummatta.

Golvlist: Enklare golvlist.

Dörrar: DB 201:trapphus – Lite extra påkostat dörrblad med övre fyllningen i glas och spröjsar samt ett överljusfönster, modell 1 (se bilaga). Brevinkast samt namnskylt ovan denna. Profilerade dörrfoder. Till vänster om dörrbladet sitter en äldre ringklocka.

Utsnitt för lägenhet 9.

DB 201:206 – spegeldörr med tre fyllningar, modell 13 (se bilaga). Profilerade dörrfoder. Mot hall 2 är dörren mahognyådrad, vilket tyder på att dörren kan ha varit den f d ytterdörren till lägenheten och att måleriet är samtida med övriga trapphuset och således från 1885.

Väggar: Väggarna målade samt tapetserade.

Tak: Putsat och målat.

Skador: –

Övrigt: –

• Rum 202: Kök

Golv: Plastmatta i träimitation.

Golvlist: Profilerad golvlist samt även en nyare slät golvlist.

Fönster: Ett fönsterparti, lika övriga i huset.

Dörrar: DB 202:203 – avhängt. Profilerade dörrfoder från 1930-talet.

Väggar: På vägg mot rum 203 sitter lite rester av en äldre pärlspontspanel, den enda i huset. I övrigt målat.

Tak: Glasfiberväv i taket, vitmålad.

Skador: Slitet och eftersatt underhåll.

Övrigt: Ett väggfast, platt element. Köket är inte renoverat på mycket länge.

• Rum 203: Passage

Golv: Trägolv.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Dörrar: DB 203:202 – avhängt. Profilerade dörrfoder från 1930-talet.

DB 203:trapphus – dörren är en f d köksentré, men används inte idag. Spegeldörren har tre fyllningar, modell 14 (se bilaga), och profilerade dörrfoder (11 cm breda).

DB 203:204 – smalt dörrblad med tre fyllningar, modell 5 (se bilaga), och lite bulliga dörrfoder från 1930-talet.

DB 203:205 –avhängt dörrblad står vid sidan av, modell 1 (se bilaga) med glas och spröjs. Profilerade dörrfoder och dörrnisch.

Väggar: Målat.

Tak: Putsat och vitmålat.

Skador: –

Övrigt: I hallen finns ett platsbyggt skåp med dörrblad, modell 5 (se bilaga). Dörrfoder från 1930-talet. Mot trapphuset finns ett inbyggd skåp i fullhöjd med överskåp och dörrblad med tre lika stora fyllningar. Äldre vit brytare med snäpp.

• Rum 204: Bad

Golv: Plastmatta och klinker.

Dörrar: DB 204:203 – smalt dörrblad med tre fyllningar, modell 5 (se bilaga). Bulliga dörrfoder från 1930-talet.

Väggar: Kakelklädda väggar samt tapet.

Tak: Putsat och målat.

Skador: Mycket slarvigt renoverat med olika typer av kakel som endast sitter på vissa delar av väggarna.

Övrigt: Mycket slitet och ålderdomligt.

• Rum 205: Sovrum

Golv: Trägolv.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Fönster: Ett modernt tvåluftsfönster med ett fasta överljusfönster, s k T-postfönster. Fönstret är brunlaserat, fönsterfodren och fönsterbänken är profilerad. Fönstret är av samma modell som flertalet i huset.

Dörrar: DB 205:206 –spegeldörr med tre fyllningar, modell 13 (se bilaga). Profilerade dörrfoder.

DB 205:203 – avhängt dörrblad står vid sidan av, modell 1 (se bilaga) med glas och spröjs. Profilerade dörrfoder och dörrnisch.

Väggar: Målad tapet.

Taklist: Profilerad taklist i stuck i form av en kornisch, samma modell förekommer i hela huset.

Tak: Putsat och vitmålat. Takrosett.

Skador: Färgen i taket spjälkar. Att huset satt sig syns ganska tydligt i detta rum, på vägg mot rum 203.

Övrigt: En gjutjärnsradiator, stående på golvet. Äldre brytare.

• Rum 206: Vardagsrum

Golv: Trägolv.

Golvlist: Profilerad golvlist.

Fönster: Två stycken moderna tvåluftsfönster med ett fasta överljusfönster, s k T-post-fönster. Profilerade fönsterfoder och fönsterbänk. Fönstren är av samma modell som flertalet i huset, men av äldre ålder.

Dörrar: DB 206:201 – spegeldörr med tre fyllningar, modell 13 (se bilaga). Profilerade dörrfoder. Mot hall 2 är dörren mahognyådrad, vilket tyder på att dörren kan ha varit den f d ytterdörren till lägenheten och att måleriet är samtida med övriga trapphuset och således från 1885.

DB 206:205 – spegeldörr med tre fyllningar, modell 13 (se bilaga). Profilerade dörrfoder.

Väggar: Målat.

Taklist: Profilerad taklist i stuck i form av en kornisch, samma modell förekommer i hela huset.

Tak: Putsat och vitmålat. Takrosett.

Skador: –

Övrigt: Två gjutjärnsradiatorer, stående på golvet.

Den välbevarade vinde med träförråd utmed sidorna. 2004.

Vind

Trappan upp till vinden går från gårdstrapphuset. Trappan är av kalksten lika resten av trapphuset. Vinden är väldigt välbevarad och i princip intakt sedan den byggdes 1885. Det står mycket saker och skräp över hela vinden som kantas av små vindsutrymmen. Utöver detta finns ett större utrymme som troligen användes som torkvind. Synliga takbjälkar samt ett fåtal små enkla takfönster, ej kupor. Förekommer en del fuktskador, men dessa är troligen äldre.

Ovan: Den gamla torkvinden med synliga bjälkar i takkonstruktionen. 2004. Nedan: Vindslokalen som ligger ovan lokal 3 och som används som förråd för verkstaden.

Gavelfasad med gårdsstaket. 2004.

Antikvarisk bedömning

Närområdet

Hela kvarteret, framför allt gytret av små till- och ombyggnader på Fjärde Långgatan 9 samt Tredje Långgatan 24-26, ger höga upplevelsevärden och miljöskapande värden. En bidragande faktor till detta är byggnadernas ringa skala. Den låga siluetten ger en varierad bebyggelse som skapar en spännande stadsbild. Tillsammans med den variationen av butiker, verksamheter och bostäder som finns inom detta område, skapas en unik levande stadsdel utan många liknelser i Göteborg. Denna variation av så väl arkitektur som verksamheter och boende tillsammans med de låga husens höjd är mycket betydelsefull för området och skall så långt det är möjligt bibehållas.

Under de sista decennierna har flera byggnader i området rivits och några tomma tomter bebyggts med nya hus. De nya husen är dock i minoritet och området bedöms som välbevarat med en sammanhållen bebyggelse, vilket också gör att det är viktigt att denna del av staden bevaras så intakt som möjligt.

Fjärde Långgatan 9

Byggnaden på Fjärde Långgatan 9 uppfördes ursprungligen 1877 som en lager- och magasinsbyggnad och har efter det inrymt även sadelmakare och bageri. Men redan

Husfasader längs med Fjärde Långgatan, med nr 9 i mitten. 2004.

1939 flyttade Danielssons metallfabrik in i huset och låg sedan kvar i samma lokaler ända fram till år 2002. Det har funnits en kontinuitet i byggnaden och trots att det inte finns så mycket bevarat från verkstaden i form av inventarier, måste huset betecknas som industrihistoriskt intressant.

Av de bevarade fastigheterna är de flesta ombyggda och förändrade, men har trots detta kvar en ursprunglig karaktär. Fjärde Långgatan 9 måste däremot betecknas som en väldigt välbevarad fastighet. Sedan magasinslokalerna byggdes om till lägenheter 1885 har förhållandevis lite förändringar skett. Planlösningarna genomgick vissa förändringar på 1930-talet, då huvudsakligen toaletter och garderober tillkom, men sedan dess har nästan inget hänt i huset. Dessutom finns det oerhört mycket välbevarade inredningsdetaljer så som spegeldörrar, profilerade lister, stuckaturer och nästan bara äldre strömbrytare. Särskilt den mängd av olika brytare som finns i huset måste betecknas som oerhört teknikhistoriskt intressant. En lägenhet i huset har exempelvis olika modeller av äldre strömbrytare i varje rum. Ett unikt trapphus med äldre dekormåleri, lägenheternas planlösning och äldre detaljer tillsammans med fastighetens ålder, 1877, gör att byggnaden bedöms som kulturhistoriskt värdefull.

Bottenvåningen skulle klara ganska omfattande ombyggnader, medan lägenheterna däremot borde bibehållas med nuvarande planlösning och snickeridetaljer. De två trapphusen är unika och måleriet i huvudtrapphuset bör inte övermålas, utan istället restaureras och retuscheras av en konservator. Tillbyggnaden på gården från 1993 bedöms inte ha något värde, utan skulle kunna rivas för att ge plats för en utökad gårdsyta med förhoppningsvis grönskande inslag eller eventuellt en ny tillbyggnad.

Huset har ett eftersatt underhåll, men dess karaktär bedöms som så kulturhistoriskt värdefullt att de ekonomiska kostnaderna måste underordnas. Förhoppningsvis kan ett bevarande säkras i en ny detaljplan för området.

Skydd

Området kring Långgatorna och aktuell fastighet finns omnämnd i följande av kommunens bevarandeprogram; Värdefulla miljöer från 1985, Bevaringsprogram från 1987 samt Kulturhistorisk värdefull bebyggelse i Göteborg 2000. i

Trapphuset på Fjärde Långgatan 9 med bevarad dekorationsmålning. 2004.

Gårdsfasaden med T-postfönster. 2004.

Sammanfattning

Inledning

Föreliggande rapport är en bebyggelsehistorisk inventering som behandlar fastigheten på Fjärde Långgatan 9, Masthugget 4:7, i Göteborg.

Fastigheten som uppfördes 1877 bedöms som en särskilt intressant byggnad med högt kulturhistoriskt och miljöskapande värde. Huset som finns med i kommunens bevarandeprogram är mycket välbevarat med till stora delar en planlösning från slutet av 1800-talet och framför allt ett intakt huvudtrapphus med dekorationsmåleri och spegeldörrar.

Historik

Byggherre för fastigheten på Fjärde Långgatan 9 var Grosshandlare Claes Johansson. Han var grundare till den framgångsrika textilindustrin, Claes Johanssons & Co:s Wäfveri AB, som startade i Fässberg. Byggnaden som användes för magasin och lager till Johanssons verksamhet ritades av arkitekt August Krüger och stod klar 1877. Endast åtta år senare byggs huset på med en våning och lokalerna omändras till bostäder.

Claes Johansson såldes huset 1927 till skorstensfejarmästare Louis Söderlund och ytterligare fyra år senare såldes huset vidare till företagaren Buchman. År 1939 flyttar Danielssons metallfabrik in i gårdshuset och företaget kom att finnas kvar i huset i närmare 60 år! Familjen Danielsson blev dessutom ägare till fastigheten 1955 och ägde den tills Göteborgs kommun tog över 2002.

Exteriör byggnadsbeskrivning

Huset på Fjärde Långgatan 9 är utformat som ett C, i två våningar med inredd vind, av mansardtyp. Fasaden är enkel, i grå spritputs med slätputsade fönsteromfattningar och vindsvåningens takfall är klätt i grön plåt. De enda dekorationer som finns på fasaden är mönstermurade fönsteröverstycken, stickvalv, samt profilerade gesimser. De moderna fönsterpartierna är av sk T-postmodell och det finnas endast ett fåtal äldre fönster kvar, bland annat i huvudtrapphuset. Gårdsfasaden är i rött tegel, förutom de delar som finns kvar av den äldre gårdsbyggnaden som också är i grå spritputs. Den nybyggda delen av gårdshuset från 1993 har ett modernt skivmaterial.

I portgången utgörs marken av betong och nivån sluttar en aning in mot gården. Väggarna har under senare år klätts med ett modernt ytskikt i form av skivor. Taket är putsat och vitmålat. I marknivå finns det sammanlagt fyra stycken ”granitpollare” som förr fungerade som skydd så att hästvagnarna inte skulle slå emot den putsade väggytan. Brytarna i portgången är, liksom i hela huset, äldre.

Gårdens markbeläggning är asfalt och här finns en del bråte, soptunnor samt bänkar och bord. Gården är i o m tillbyggnaden väldigt liten. Utmed muren mot grannfastig-

heten finns en träställning med plåttak för förvarning av gasflaskor. Väggen ovan denna utgörs av en rödmålad locklistpanel (plank).

Utvändiga förändringar

Fastigheten som uppfördes 1877 byggdes på med en våning, utformad som en mansardvåning, och inreddes med bostäder 1885 och sedan dess har få förändringar skett exteriört. Bottenvåningens lokaler har haft skiftande verksamhet och de små ursprungliga fönsterpartierna ersattes redan 1927 mot större skyltfönster för det bageri som flyttade in i lokalerna. Sedan dess har det skett små förändringar, framför allt har det rört sig om olika dörrbyten i bottenvåningens gårdsfasad. Gårdshuset har också byggts till i två olika omgångar, 1940 samt 1993.

Utvändiga skador

Huset är överlag dåligt underhållet och i eftersatt skick. Gatufasaden är i bättre skick än gårdsfasaden. Spritputsen är i ganska bra skick, mestadels nedsmutsad. Fastighetens intryck dras ned av bottenvåningens igensatta fönster- och dörröppningar, vilket ger en ruffig karaktär men som egentligen inte utgör några omfattande skador.

Det förekommer sättningssprickor, men inte i någon omfattande storlek vad kan bedömas efter en okulärbesiktning. Sprickorna är framför allt lokaliserade i fönsterpartiernas underkant och i takfoten. Tegelfasaden uppvisar även frostsprängningar och saltutfällningar, framför allt i gavelfasaden. Det finns även vittrade fogar och tegelstenar som lossnat eller sprängts sönder. Portgången är i relativt bra skick, men det moderna skivmaterialet som väggarna klätts med är främmande för huset och sänker den annars så ursprungliga karaktären.

Invändiga förändringar

De båda trapphusen är väldigt välbevarade och alla dörrblad och lister är äldre profilerade. Särskilt huvudtrapphuset mot gatan är intressant med ett äldre dekorationsmåleri och mahognyådrade dörrblad. Det är dock oklart när detta måleri gjordes. Vilplanens nuvarande utformning stämmer inte alls överens med originalritningarna och inte heller riktigt överens med dem från 1885. Nästa ritning som finns på trapphuset är från 1931 och här ser det ut som det gör idag. Åldern på utseendet i trapphuset känns dock betydligt ålderdomligare än 1930-talet. Det som framför allt har förändrats från 1885 är att man har tagit vilplanet i anspråk för att skapa en hall till lägenheterna. Kanske gjordes detta redan 1885, men ritningarna reviderades aldrig? Oavsett bedöms trapphuset som unikt och av högt kulturhistoriskt värde.

I husets bottenvåning har det skett en hel del förändringar. Här står idag tomt och har under alla år används för verkstad eller bageri. Det förekommer vissa äldre spår och en del rum har kvar en ursprunglig planlösning. Gårdshuset har dessutom byggts till i två omgångar.

I husets första våning ligger bl a en lokal som tidigare tillhört verkstaden, men som idag står tom. Här är planlösningen delvis välbevarad och det finns inslag av äldre dörrblad, profilerade lister och stuckaturer samt lite rester från verkstaden. I övriga våningen ligger två lägenheter som vetter mot gatan. Lägenhet 5 (*se ritning*), 3 rok, har en ganska intakt planlösning där endast köket har förändrats. Här byggdes det på 1930-talet till en hall och en klädkammare. Lägenheten har också ett modernt badrum. Lägenhet 6 är på 2 rok och denna har på samma sätt som lägenhet 5 endast förändrats i kök och badrum.

På andra våningen finns det tre lägenheter. Lägenhet 7 (3 rok) mot gården byggdes om från lager till bostad 1931 och har således en planlösning från detta år, med lister och dörrar från samma år. Lägenhet 8 är husets största på 3 rok med ytterligare ett par mindre rum med garderober m.m. Lägenheten är relativt välbevarad planlösningsmässigt, förutom de förändringar som genomfördes 1931. Detta är en av endast två lägenheter som har äldre trägolv i två av rummen. Här finns också en spännande väggmålning över Göteborgs hamn som är daterad 1972. Unikt är också att varje rum i lägenheten har olika äldre strömbrytare. Bara det är teknikhistoriskt intressant! Lägenhet 9 som är på 2 rok påminner om lägenhet 6 med förändringar i kök och bad från 1930-talet. Lägenheten har också bevarade trägolv.

I huset finns det få rum med moderna lister och det finns nästan inga moderna, nya dörrar. Många dörrar är från dock 1930-talet, men bedöms i detta fall som äldre. Det finns dock t ex ingen äldre köksinredning bevarad. Planlösningen har förändrats förhållandevis lite sedan huset byggdes om till bostäder 1885.

Invändig byggnadsbeskrivning

Generellt är det äldre material i huset invändigt. Flertalet väggar är putsade, några få har tilläggsisolerats med gipsskivor under senare år. Det finns ett par välbevarade trägolv i huset, men mestadels är det idag plast- eller linoleummattor på golven. Troligen finns det äldre bevarade trägolven kvar under. Alla snickerier är bevarade. Nästan inga rum saknar t ex golvlister, några rum har enklare golvlister (som dock är höga) från 1930-talet. Endast ett par rum har helt moderna lister. I princip alla dörröppningar har kvar profilerade dörrfoder och spegeldörrar, ett par dörrar är från 1930-talet. Nästan inga är helt moderna. Det finns dock få bevarade äldre fönsterpartier, i t ex huvudtrapphuset. Många fönsterpartier omges dock av profilerade fönsterfoder samt en profilerad fönsterbräda av äldre, troligen ursprunglig, karaktär. Alla större, mer intakta, rum har bevarade taklistor och vissa rum har även en takrosett. Köken är förändrade i hela huset. Badrummen är av varierande karaktär. De flesta är relativt moderna, men mycket slitna. Några badrum har kvar äldre varmvattenbredare och gasmätare.

Invändiga skador

Invändigt i huset är det framför allt väldigt slitet och underhållet är kraftigt eftersatt. Detta gäller huvudsakligen allt verkstadens lokaler på bottenvåningen, där dessutom golven kommer att behöva miljösaneras från förkromningsverksamhet, oljeläckage

o dyl. Trapphusen är också väldigt slitna. Det förekommer dock få sättningssprickor och fuktskador, utan handlar framför allt om färg på ytskikten som krackelerat och spjälkat loss. Överlag är det få sättningssprickor som observerats i huset.

Lägenheterna har ganska låg standard och de har inte renoverats på kanske tjugo år. Men det är inte heller här några omfattande skador, utan huvudsakligen ett slitage och en ordenlig, men varsam, renovering som skulle krävas.

Antikvarisk bedömning

Området i allmänhet och bebyggelsen kring Fjärde Långgatan 9 och Tredje Långgatan 24-26 i synnerhet bidrar till de höga upplevelsevärden och miljöskapande värden som finns i området. En bidragande faktor till detta är byggnadernas ringa skala som tillsammans med den variation av butiker, verksamheter och bostäder som finns i området, skapar en unik och levande stadsdel utan många liknelser i Göteborg. En miljö som är väl värd att bevara.

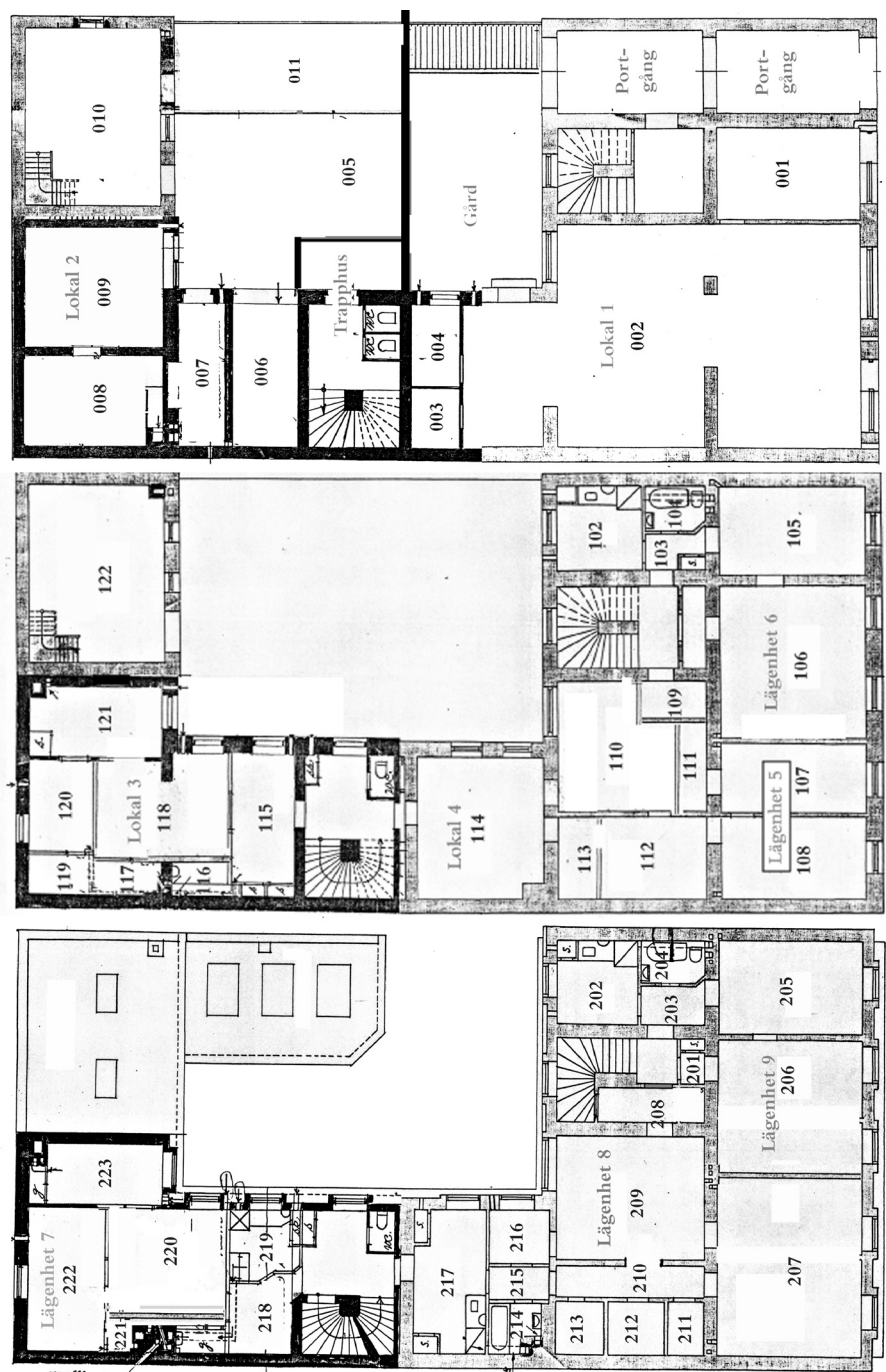
Byggnaden på Fjärde Långgatan 9 uppfördes ursprungligen 1877 som en lager- och magasinsbyggnad, men byggdes på med en våning 1885 och lokalerna ändrades till bostäder. Det har ända fram till 2002 funnits verksamheter i huset och under cirka 60 år låg en metallfabrik i huset, vilket ger en kontinuitet i byggnaden och gör den industrihistoriskt intressant.

Fjärde Långgatan 9 är ett exempel på en av få välbevarade fastigheter i området. Sedan magasinslokalerna byggdes om till lägenheter 1885 har förhållandevis lite förändringar skett. Det finns oerhört mycket välbevarade inredningsdetaljer så som spegeldörrar, profilerade lister, stuckatur och nästan bara äldre strömbrytare. Det unika huvudtrapphuset med äldre dekormåleri, lägenheternas planlösning och äldre detaljer tillsammans med fastighetens ålder, 1877, gör att byggnaden bedöms som mycket kult-urhistoriskt värdefull. Bottenvåningen skulle klara ganska omfattande ombyggnader, medan lägenheterna däremot borde bibehållas med nuvarande planlösning och snickeridetaljer. De två trapphusen är unika och måleriet bör inte övermålas, utan istället restaureras och retuscheras av en konservator. Tillbyggnaden på gården från 1993 bedöms inte ha något värde, utan skulle kunna rivas för att ge plats för en utökad gårdsyta med förhoppningsvis grönskande inslag eller eventuellt en ny tillbyggnad.

Huset har ett eftersatt underhåll, men dess karaktär bedöms som så kulturhistoriskt värdefullt att de ekonomiska kostnaderna måste underordnas. Förhoppningsvis kan ett bevarande säkras i en ny detaljplan för området.

Området kring Långgatorna och aktuell fastighet finns omnämnd i följande av kommunens bevarandeprogram; Värdefulla miljöer från 1985, Bevaringsprogram från 1987 samt Kulturhistorisk värdefull bebyggelse i Göteborg 2000.

Sammanfattning - Planritningar

Planritningar med rumsnumreringar (ungefärligt dagens utseende). Upp i från och ner: Bottenvåningen, första våningen samt andra våningen.

Sammanfattning - Bilder

Gatufasad mot Fjärde Långgatan 9

Port

Gården

Huvudtrapphus

Kökstrapphuset

Lokaler

Ovan t v: Rum 001. Ovan t h: Rum 002. Mitten t v: Rum 005. Mitten t h: Rum 011. Nedan t v: Rum 008. Nedan mitten: Rum 010. Nedan t h: Rum 115.

Lägenheter

Ovan fr vänster till höger: Rum 110, 103, 112 och 214.
Mitten t v: Rum 107. Mitten t h: Rum 220. Nedan t v:
Rum 210.

Vind

Källförteckning

Arkiv:

Göteborgs stadsmuseum (GSM)

Kapsel 60 – Fjärde Långgatan. Här finns endast bilder från 1986, inga äldre.

Kapsel 39:3 – Breda vägen. Här finns en del bilder på hur området såg ut innan stenhusen, med de äldre enkla trähusen.

Kapsel 199 – Översiktsbilder & kartor, Masthugget. I dessa kapslar finns även mängder med artiklar och fotografier, men i princip allt rör övre Masthugget.

1 pärm med inventeringar från 1986 över Långgatorna.

Region Stadsarkivet Göteborg (GSA)

Bygglovsritningar.

Göteborgs Landsarkiv (GLA)

Göteborgs adresskalendrar.

Tryckta källor:

Anrick, Carl-Julius m.fl.

En bok om Göteborg. 1931.

Bäckman, Petra m.fl.

Masthugget – Långgateområdet. Inventering 1994. SBK.

Fredberg, C.R.A

Det gamla Göteborg. 1923.

Martinsson, Mattias

Långgatorna i Masthugget. Praktikarbete SBK 2000.

Sandberg, Katarina

4 Kvarteret Barken 7. Uppsats vid Institutionen för Kulturvår 91/92.

Tidningsartiklar:

Arbetet 15/4 1996

De långa gatorna

Arbetet 9/10 1989

Smala, breda, tvära och långa

gator

